POLITIKA

An E-Magazine by

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE
JAWAHARLAL NEHRU COLLEGE, BOKO

Volume I, Issue I

Editor-
Bapukan Saikia

POLITIKA

(An E-Magazine by Department of Political Science, J.N.C. Boko)

EDITORIAL BOARD

Chief Advisor:	Dr. Tapan Dutta, Principal Jawaharlal Nehru College, Boko
Advisor:	Mrs. Bijaya Deka, Vice-Principal, J.N.C. Boko Mr. Prabodh Ch. Das, Coordinator, Gandhian Study Center Dr. Praneswar Nath, Head, Department of Political Science
Editor:	Mr. Bapukan Saikia, Assistant Professor
Members:	Miss Karnali Kalita, Guest Faculty Miss Manisha Medhi, Guest Faculty Miss Jyotimala Das, Guest Faculty

Volume I, Issue I

Date of Publication: 02-10-2022

Copyright: ©Principal, Jawaharlal Nehru College, Boko

Disclaimer

The views, thoughts & opinions expressed in the E-Magazine belong solely to the author. The authors are solely responsible for any kind of statements made in their articles or copyright issue.

অধ্যক্ষৰ কাৰ্যালয়
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়
বকো ঃ কামৰূপ ঃ অসম, পিন- ৭৮১১২৩

OFFICE OF THE PRINCIPAL
JAWAHARLAL NEHRU COLLEGE
BOKO : KAMRUP : ASSAM, PIN-781123
RE-ACCREDITED WITH 'B' GRADE BY NAAC

03623-217366 (O)
94016-16255 (O)
70020-05458 (P)

e-mail :principaljnc13@gmail.com (O)
tapanjnc@gmail.com (P)
web : www.jncollegeboko.ac.in

Ref No. .... Date 02-10-2022

From :

Dr. Tapan Dutta, M.Sc., Ph. D.
Principal & Secretary

MESSAGE

It gives me immense pleasure to know that an E-Magazine titled 'POLITIKA' is being published by the Dept. of Political Science, J.N. College, Boko. I am very hopeful that it will reflect diversity of thought process and manifestation of creativity among students of this college. The initiative taken by the Department for promoting academic writings on different aspects among students and teachers through this E-Magazine is quite commendable. I wish all success for the publication of the Dept. of Political Science and continuance such good works for academic development of the college. I hope this E-Magazine will be an academic asset of Jawaharlal Nehru College, Boko.

(Dr. Tapan Dutta)
Principal
Jawaharlal Nehru College
Boko

Editorial...

The more you write the more you learn – keeping in this mind the Department of Political Science, Jawaharlal Nehru College, Boko planned to publish an E-Magazine especially for the college students. To go with the digital world for the first time the concept of E-Magazine is adopted by our department so that the writings of our students can be published globally. We believe this E-Magazine 'POLITIKA' will give a platform to the students to write their views on different aspects. As an editor of this E-Magazine, I am very much thankful to all those authors who have contributed their articles. I convey my sincere gratitude to the respected Principal Sir of the college, Vice-Principal Madam, Coordinator of Gandhian Study Center, Head of the Department & the colleagues of our department for helping and cooperating me all the way.

Bapukan Saikia
Editor
Assistant Professor
Dept. of Political Science
Jawaharlal Nehru College, Boko

CONTENTS

English Section (Article/Poem)

- **Feminism in International Relations (view of Liberal Feminism)**
  -Sumi Bharali 8
- **Fundamental Rights of Indian Constitution: A Brief Study**
  -Najia Banu 10
- **Cultural Relativism** -Pranami Chakraborty 11
- **Indian Cricketer Smriti Shriniwas Mandhana**
  -Bhabana Priya Rabha 13
- **Why do we need Political Parties!** -Kunal Kalita 14
- **26/11: The Nightmare** -Mandeep Roy 17
- **Universal Declaration of Human Rights: An Overview**
  -Probodh Ch. Das 18
- **Education and Equality of Opportunity in India**
  -Dr. Praneswar Nath 20
- **North-East India and its Strategic Location: With special reference to Act East Policy**
  -Meghna Das 22
- **India and Sri Lanka Relation : A brief overview**
  -Manisha Medhi 23
- **Utilisation of Areca Leaves for Preparation of Disposables: A study in Barpeta with special reference to Baradi**
  -Kirti Chowdhury 26
- **My Motherland India** -Tamina Momin 29

অসমীয়া শিতান (প্ৰৱন্ধ/গল্প/কবিতা)

- শিশুৰ অধিকাৰ –অনন্যা দাস 31
- জগত গুৰু শ্ৰীমন্তশংকৰদেৱ –ৰাতুল সৰকাৰ 33
- মানৱ নিৰাপত্তা –ছুনিয়াৰা আহমেদ 42
- ষ্টিফেন হকিংৰ এক চমু ইতিহাস –বৰষা ৰাভা 43
- কৃতজ্ঞতাঃ এক ইতিবাচক আচৰণ –বিজয়া ডেকা 46
- মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ 'জখমী যাত্ৰী' উপন্যাস: এক সামগ্ৰিক আলোচনা। –গায়ত্ৰী খাৰঘৰীয়া 46
- হাত (গল্প) –গৌৰৱ তালুকদাৰ 53
- কবিতা আৰু মই –দিক্ষিতা বড়ো 54
- তেজৰ নৈয়ে আনিবনে উন্নতি –অৰিন্দম বড়ো 55
- সন্ধ্যা –দৰ্শনা দাস 56
- জাগ্ৰত নাৰী –হালিমা খাতুন 58
- বন্ধু –ইমনজৌতি ৰয় 57
- এটি সাঁথৰ –বিনয় ঠাকুৰীয়া 58
- শিক্ষক –জেচমিনা খাতুন 58
- না-খা-চিখং –ড° ক্ষীৰোদ কুমাৰ ঠাকুৰীয়া 59
- **माब्लाबा सम मोनोबोला नायलांफै जोंनि गामि** –भैरबी बर' 60
- আইৰ মুখত প্ৰশান্তিৰ নিৰ্মল আৱেশ –ড° ৰেখা ছেত্ৰী 61
- জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয় –ড° মিতালী ৰাভা 62
- মহৎ লোকৰ বাণী –ছমাইনা বসুমতাৰী 63
- সংস্কৃত শ্লোক অসমীয়া অনুবাদ –যুগশ্ৰী নাথ 64
- **Art Section** 65
- **Photography Section** 69

English Section

ARTICLE / POEM

Feminism in International Relations (view of Liberal Feminism)

Sumi Bharali
B.A. 6th Semester (Honours)
Dept. of Political Science
J.N. College, Boko

The academic interest of Feminism in International Relations started only from the late 1980s despite the fact that it had begun in the various academic disciplines from literature to psychology to history. The end of the cold War and the re-evaluation of traditional international relations theory during 1990s opened up a space for gendering IR.

Feminist perspective of International Relations concentrates on raising gender concerns and issues in the discipline. It involves a study of how gender affects power relation and interactions among international actors. It is based on the experiences and role of women in IR and represents a new dimension in the discipline "International Relations have been a gender construction in which both men and women are essentially involved but currently these have remained dominated by masculinity and abject male domination which needs to be addressed for ensuring equitable share of both men and women in all areas of IR- diplomatic, war and peace, economic, social, cultural, political, bilateral, regional, transnational, multinational, and global relations among all international actors." Feminism can be described as the broad ideology which strongly upholds the need for securing equal status, equal rights and equal role of women in all areas of social life. It projects both the case for the elimination of male domination in society as well as the need for securing a society characterised equity, equality ,equal rights and freedoms, equal status and role, equal opportunities for development, equitable rewards and responsibilities for both men and women.

Feminism is the advocacy of the rights of women as it explain why women have been disadvantaged compared to men. Also it is based on female perspective of how International Relations are formed thereby encouraging gender equality. In other words the essence of feminism in the International Relations is to study and analyse how politics are determined in the world today, talking cognisance of the role that men and women play in the decision-making process thereby how females perspectives has influenced the foreign policy in particular and International Relations in general.

Liberal Feminism pay more attention on the integration of women into the

overwhelmingly male dominance in foreign policy making and the military. For liberals, men and women are equal . They believes that when women are allowed to participate in International Relations, 'they play the game the same way as men do, with similar results. In most states , these vacations are the exclusive preserve of men. For example, in 1995, the world diplomatic delegation to the UN General Assembly was 80% male overall, and the heads of those delegation were 97% male, senior managers at the International Monetary Fund were 92% male. The US Military with one of the highest proportion of women anywhere in the world is still about 85% male.

According to the Liberal Feminist, the consequences of this gender imbalance are that apart from the effect that such discrimination has on the status of women is to waste talent .They are of the opinion that women have the same capabilities as men; the inclusion of women in traditionally male occupation would bring additional capable individuals into those areas. Gender equality would thus increase national capabilities by giving the state a better pool of diplomats, generals, soldiers and politicians.

In support of their argument that on average, women handle power just as men do, Liberal Feminist point to the many examples of women who have served in such positions. There is nothing particularly feminist in their behaviour in office that distinguishes these leaders from their male counterpart. Female, state leaders do not appear to be any more peaceful or any less committed to state sovereignty and territorial integrity than are male leaders. It has even been suggested that women in power tend to be more aggressive. A clear example is Margaret Thatcher of Britain in the 1980. She went to war in 1982 to recover the Falkland Islands from Argentina. Among middle powers, Indira Gandhi led India against Pakistan in 1971, as did Israel's Gold Meir against Egypt and Syria in 1973.

At the end one of the important achievements of the feminist contribution to IR has been to disclose the extent to which the whole field is gendered . The range of subject studied within the boundaries of the discipline, its central concerns and motives, the contend of empirical research, the assumptions of theoretical models and the corresponding lack of female participation, both in academic and elite circles all combined to marginalize women. It makes women's roles and issues in the international realm invisible. The discipline of IR shows a man's world because of the dominance of men's practice and its masculinist under pinnings. Success is measured in terms of power, autonomy and self - reliance, all of which come under masculine virtues .Having established the discipline of IR as a male - dominated masculinist field, feminists have moved on to focus their energy on reclaiming women and feminity from the margins .

Bibliography

GHAI, K.K. *Perspectives on International Relations and World History,* Kalyani Publishers, 2020.

Paul, Sanatan, *Perspectives on International Relation and World History*, Published by Ashok Book Stall, 2021.

Fundamental Rights of Indian Constitution : A brief study.

Najia Banu
B.A. 3rd Semester (Honours)
Dept. of Political Science
J.N. College, Boko

The Fundamental Rights were included in the 1st Draft Constitution (February, 1948), the 2nd Draft Constitution (17 October, 1948) and the 3rd and final Draft Constitution (26 November, 1949) being prepared by the Drafting Committee. Fundamental Rights are those rights of an individual that are enforceable by court of law. During the national struggle our leaders indicated that in the constitution set up in free India people would be granted certain rights. Constitution guarantees for the human rights of our people were one of the persistent demands of our leaders throughout the freedom struggle. Fundamental Rights in India are elaborated and exhaustive.

Article 12 to 35 (Six Fundamental Rights) contained in Part III of the Constitution deal with Fundamental Rights. These are:

(1) **Right to Equality:** (Article 14-18) guarantees equal rights for everyone, irrespective of religion, gender, caste, including equality before law, prohibition of discrimination on grounds of religion, race, caste, sex or place of birth and equality of opportunity in matters of employment. This rights also includes the abolition of titles as well as untouchability.

(2) **Right to Freedom of Speech and Expression:** (Article 19-22) It includes assembly, association or union, movement, freedom of assembly without arms, freedom to move anywhere in the country, freedom of profession or occupation (some of these rights are subject to security of the State, friendly relations with foreign countries, public order, decency or morality).

(3) **Right against Exploitation:** (Article 23-24) prohibiting all forms of forced labour, child labour and traffic in human beings. This right also implies the prohibition of traffic in human beings, beggar. It prohibits the employment of children under 14 years in hazardous conditions.

(4) **Right to Freedom of Religion:** (Article 25-28) This indicates the secular nature of Indian polity. There is equal respect given to all

religions. There is freedom of conscience, profession, practice and propagation of religion, freedom to manage religious affairs, freedom to pay taxes for promotion of any particular religion, freedom to attend religious instructions or worship in certain educational institutions.

(5) **Cultural and Educational Rights:** (Article 29-30)These rights protect the rights of religious, cultural and linguistic minorities. It includes protection of language, culture of minorities, right of minorities to establish educational institutions are for ensuring education for everyone without any discrimination.

(6) **Right to Constitutional Remedies:** (Article 32-35)This right guarantees remedies if citizens' fundamental rights are violated. When these rights are violated, the aggrieved party can approach the courts. Citizens can even go directly to the Supreme Court which can issue rights for enforcing fundamental rights. Right to move the courts to issue directions/orders/writs for enforcement of rights.

Fundamental Rights are different from ordinary legal rights in the manner in which they are enforced. Some of the fundamental rights are available to all citizens while the rest are for all the persons. Fundamental Rights are of no use until we use our rights for the betterment of our society. Only written things are of no use until we make it in our practice. Fundamental Rights are those rights that we are guaranteed to each and every citizen by the Indian Constitution.

If any of these rights are violated, any individual can approach the High Court/Supreme Court directly.

References

- English Wikipedia
- https://byjus.com

Cultural Relativism

Pranami Chakraborty
B.A. 3rd Semester (Honours)
Dept. of Anthropology
J.N. College, Boko

Cultural relativism is the idea that a person's beliefs and practices should be understood based on that person's own culture . Proponents of cultural relativism also tend to argue that the norms and values of one culture should not be evaluated using the norms and values of another. It was established as axiomatic in anthropological research by Franz Boas in the first few decades of the 20th century and later popularized by his students . The first use of the term recorded in the Oxford English Dictionary was by philosopher and social theorist Alain Locke in 1924 to describe Robert Lowie's "extreme cultural relativism ", found in the latter's 1917 book Culture and ethnology . The term became common among anthropologists after Boas' death in 1942, to express their synthesis of a number of ideas he had developed. Boas believed that the sweep of cultures, to be found in connection with any subspecies, is so vast and pervasive that there cannot be a relationship between culture and race. Cultural relativism involves specific epistemological and methodological claims. Whether or not these claims necessitate a specific ethical stance is a matter of debate. the popularization of cultural relativism after World War II was somehow a reaction to such historical events as nazism, and to colonialism, ethnocentrism and racism more generally. Some people worry that the concept of culture can also be abused and misinterpreted. If one culture behaves one way, does that mean all cultures can behave that way as well! For example, many countries and international organizations oppose the act of whaling (the fishing of whales) for environmental reasons. These environmental organizations say that there are not many whales left and such fishing practices should be stopped. However, other countries argue that whaling is a cultural practice that has been around for thousands of years. Because it may be part of a country's oceanic culture, this country may say that such a cultural practice should not be opposed based on cultural differences, say, by an inland country that does not understand. Who gets to define what a moral cultural behavior is? Is whaling immoral? Two different cultures may have very different answers, as we saw in the above example. Another more extreme instance would be female genital cutting in some parts of the world. Locally, it is argued that the practice has cultural roots, but such a practice has raised concerns among many international human rights organizations.

Anthropologists say that when we think about different cultures and societies, we should think about their customs in a way that helps us make sense of how their cultural practices fit within their overall cultural context. For example, having several wives perhaps makes economic sense among herders who move around frequently. Through such an understanding, polygamy makes cultural sense.

Indian Cricketer Smriti Shriniwas Mandhana

Bhabana Priya Rabha
BA 4th Semester (Honours)
Dept. of Geography
J.N. College, Boko

Smriti Shriniwas mandhana is an Indian cricketer who plays for the Indian women's National team. Mandhana was born on 18 july 1996 in Mumbai, Maharashtra to Smita and Sriniwas Mandhana in a Marwari family. Her brother Shravan played cricket at the district level. She was inspired to take up cricket after watching her brother play at the Maharashtra state under-16s tournaments. At the age of nine she was selected in the Maharashtra's under-15 team. At eleven she was picked for the Maharashtra under-19s team.

Mandhana's family is closely involved in her cricketing activities. Her father Sriniwas a chemical distributor takes care of her cricket program. Her mother Smita is in charge of her diet clothing and other organisational aspects and her brother Shravan still bowls to her in the nets. Her first major breakthrough came in October 2013 when she became the first Indian woman to achieve a double hundred in a one-day game. In a game against Gujarat where she was playing for Maharashtra, she scored an unbeaten 224 off just 150 balls in the west zone under-19 tournament at the alembic cricket ground in Vadodara.

She is a left handed opening batswoman who can also ball part time right arm medium pace as well. In June 2018, the board of control for cricket in India (BCCI) named her as the "Best Women's International Cricketer" of that year. She also received the honorable 'Arjuna Award ' earlier in 2018. She is only the second Indian cricketer to feature in a foreign T20 league, has a world cup century against her name, another one is Australia, a double ton in domestic one day competition all at the age of 20. In December 2018, the International Cricket Council (ICC) awarded her with the Rachael Heyhoe - Flint award for the best female cricketer of the year.

Smriti Mandhana is a well-rounded batter today and looked at ease in the series against England. She also hummered a century in Indians first-ever pink-ball test against Australia. Every time she walks out to bat, she looks calm, composed and it ease.

Why Do We Need Political Parties?

Kunal Kalita
B.A. 2nd Semester
J.N. College, Boko

In a democracy, political parties are one of the most important institutions. For most people, democracy is synonymous with political parties. It is critical to understand the nature and operation of political parties. However, knowledge of political parties does not always imply favourable attitudes toward them among the general public's a result, the topic of whether political parties are essential in a democracy naturally arises in people's minds. One of the most visible institutions in a democracy is political parties. To form a government, political parties are required. Candidates from several political parties compete in elections at the federal, state and local levels. Political parties use internal methods to choose the candidates who will run in elections. Political parties develop policies and programmes and influence public opinion. After political parties win elections, they form governments and execute policies based on the manifestos of the winning parties. If political parties lose elections, they sit in opposition in Parliament or the state legislature, observing or criticizing the government's policies and activities

Introduction to Political Party

A Political party is a collection of people who band together to run for office and control the government. All political parties have policies and programmes aimed at promoting the common good in society. They attempt to persuade individuals that their

policies are superior to those of others. They hope to put their policies into effect by garnering popular support in elections. Political parties reflect a society's underlying political divisions. All of the parties favour a particular segment of society, resulting in partnership.

The part a party represents, the policies it supports and the interests it defends define it. Three elements make up a political party:

1. The decision makers.
2. Active participants.
3. Followers.

Functions of a Political Party

• A political party contests elections by putting up candidates.

• In countries like the USA, the candidates are selected by members and supporters of a party.

• On the other hand, in countries like India, the candidates are chosen by top party leaders.

• Every party has different policies and programmes. Voters make a choice in accordance with the policies and programmes liked by them.

• In a democratic country, a large group of people that has certain similar opinions group together and form a party. Then, give a direction to the policies adopted by the government.

• Those parties which lose elections form the opposition. They voice different views and criticise the government for their failures and mobilize opposition to the government.

• Political parties shape public opinion. With the help of the pressure groups, the parties launch movements for solving problems faced by the people.

• Parties even offer access to government machinery and welfare schemes. The local party leader serves as a link between the citizen and the government officer.

Importance of Political Parties

A democracy cannot exist without the presence of a political party. This is clear from the function performed by the political parties. In case, there are no political parties then:

• Every candidate in the election would be an independent candidate. Any individual candidate does not have the efficiency to promise any major policy change to the people. In such a scenario, no one will be responsible for how the country is run.

• In the long run, only a representative democracy can survive. Political parties are the agencies that gather different views on various issues and present them to the government.

• Society need a system to support or constrain the government, as well as to formulate, justify, and reject policies. Every representative government's needs are met by political parties.

• In numerous Indian states, non-party based Panchayat elections are held. The parties do not formally compete here. It is common knowledge that the hamlet is divided into several groups, each of which nominates a slate of candidates. This makes the political party necessary.

The Party System

There are three types of party systems:

• One Party System.
• Two Party System.
• Multi Party System.

One Party System

In a one-party system, there is no competition in this system. Here, the lone party nominates the candidates and the voters have only two choices i.e.

- Not to vote at all , or
- Write 'yes' or 'no' against the name of the candidates nominated by the party.

Such a political system has been prominent in authoritarian regimes and communist countries such as China, North Korea and Cuba. Before the collapse of communism, this system was also prevalent in USSR.

Two Party System

In a two-party system, the power shifts between two major, dominant parties. So, for winning the elections, the winner will have to get the maximum number of votes. However, know that maximum number of votes is not equivalent to a majority of votes.

So, the smaller parties tend to merge with the bigger parties or they drop out of elections. Such a parliamentary system prevails in Canada and Great Britain, in which there are two parties holding the maximum numbers of seats.

Multi Party System

The third and the most common form of government is the multiparty system. In such a system, there are three or more parties which have the capacity to gain control of the government separately or in a coalition.

In case, no party achieves a clear majority of the legislative seats, then several parties join forces and form a coalition government. Countries like India, follow a multi-party system.

Bibliography

Ghai, K.K., *Indian Government and Politics, Kalyani Publications, 2018*

26/11 : The Nightmare

Mandeep Roy
B.A. 4th semester (Honours)
Dept. of Political science
J.N. College, Boko

Everything stopped, People were stood like statues all-around people in cars men in bicycle's, babies in prams all lifeless, frozen in time. It's Always said that life is unpredictable and un-steady, things change just in a pace of time no wonder what did just happen. Remembering 26/11, one of the darkest days of Indian history. Not even Indian but also the darkest days in the history of the world. On 26 November, 2008 a series of terrorist attack took place when 10 members of Lashkar-e-Taiba, Islamic terrorist organization from Pakistan, carried out 12 coordinated shooting and bombing attacks lasting for 4 days across Mumbai. The attack began on 26 November and lasted until 29th November around which a total of 175 people died including 9 attackers and more than 300 were wounded. On 29 November Indian National Security Guards (NSG) conducted operation (Black Tornado) and secured the perimeter and rescued the souls.

Among the terrorist Ajmal Amir Kasab the sole surviving attacker was captured by the Mumbai Police, Tukaram Omble in this process he lost his life, after exhausting all legal remedies under the Indian Judicial system Kasab was hanged in November 21st 2012 later it was also found that this organization was completely involved with Pakistan. No matter how many challenges come we Indians never fail to fight back.

Universal Declaration of Human rights: AN OVERVIEW

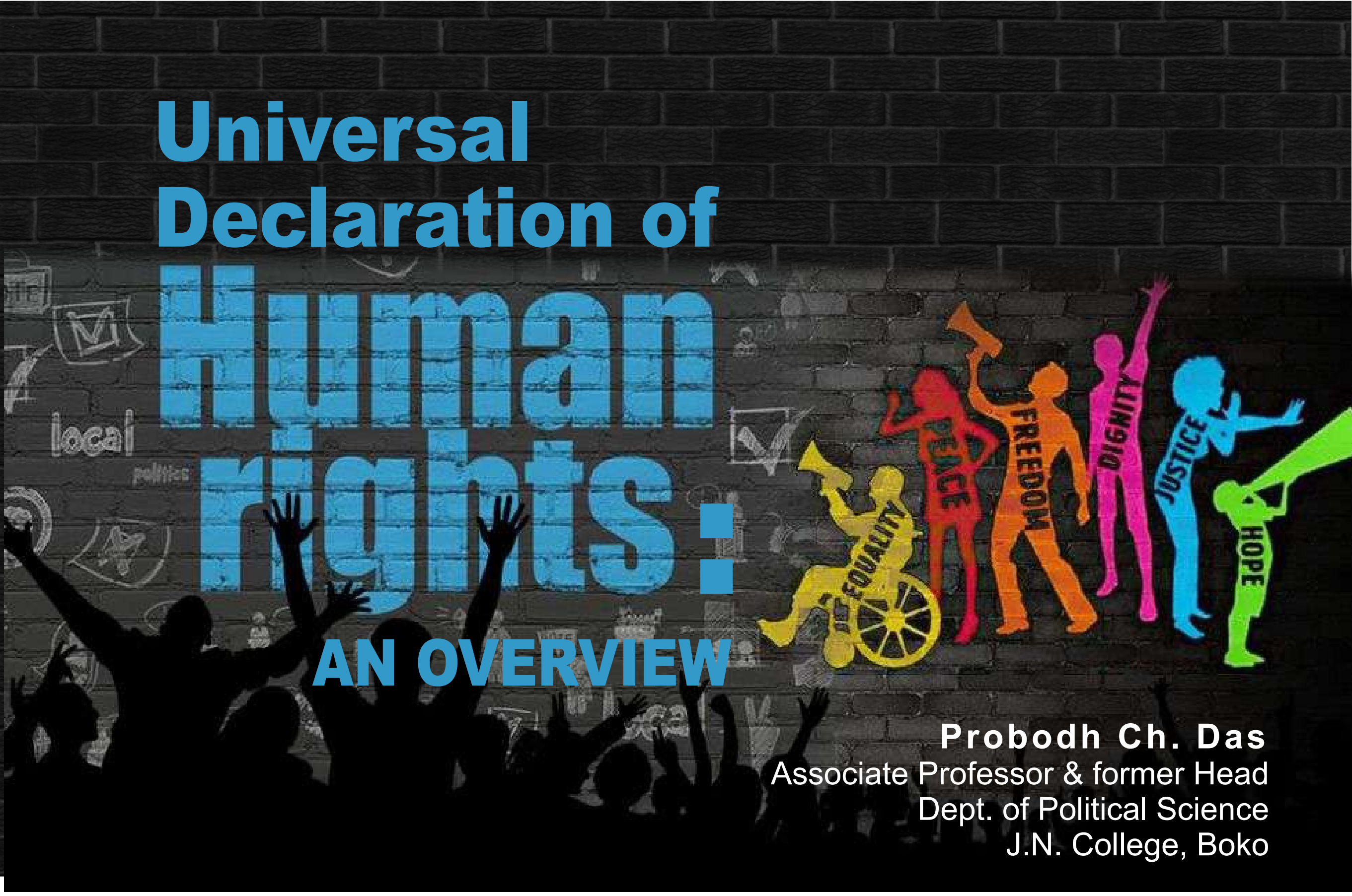

Probodh Ch. Das
Associate Professor & former Head
Dept. of Political Science
J.N. College, Boko

The Universal Declaration of Human Rights was adopted in 1948 and two International Covenants were adopted in 1948 and two International covenants were adopted in 1966 codifying the two sets of rights mentioned in the Universal Declaration. The two International covenants, i.e. International Covenants on civil and political rights and International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights came into force from 1976. The General Assembly also adopted two optional protocols to the International Covenants on Civil and Political Rights (ICCPR) which came into force on March 23, 1976 and the second optional Protocol to the ICCPR for abolition of Death Penalty in 1989 which became effective from July 11, 1991. International Bill of Human Rights consists of UDHR along with the covenants and two optional protocols. Later, the General Assembly adopted the optional protocol to ICESCR in 2008 and came into force on 5th May, 2013. These documents became the basis on which other important Human Rights treaties were made.

The UDHR is the milestone in the history of Human Rights, a magna carta in establishment and recognition of human worth and dignity, Judges of the International court of Justice and many national courts cite the principles contained in the UDHR in their important decisions relating to the issues of human rights.

Preparation of the UDHR

A committee headed by Eleanor Roosevelt the then chairperson of UN Commission on Human was entrusted with the responsibility of drafting the UDHR. The structure of the UDHR was influenced by a set of laws formulated by Nepoleon Bonaparta,

collectively known as the Code Napoleon. The initial draft was prepared by the Canadian legal scholar John Peters Humphrey and finalised by renowned French Jurist Rene Cassin.

It was accepted by the General Assembly resolution 217 on 10th December, 1948. Out of a total number of 58 UN members, 48 voted in favour, 8 abstained and 2 did not vote. Thus the draft took 18 months from drafting till its adoption Emphasising on the importance of the document, Eleanor Roosevelt called it the “International Magna Carta for Mankind”. The UDHR contains a preamble and 30 Articles. It possesses not only civil and political rights but also economic, social, cultural rights.

Legal Effect of the Declaration

The UDHR was first major step and achievement of the United Nations for championing the cause of Human Rights . The Declaration set a common standard of achievement for international community. It recognised the dignity and equal and inalienable rights of all status of preserve and protect human rights irrespective of the socio economic and political ideologies of different states.

The states were not under legal obligations to implement the rights incorporated in the Declaration, since it had no legal bindings. It was simply a sum of some recommendations . However if the General Assembly passes a resolution by on overwhelming majority it can constitute generally acceptable norms of international law. The declaration completed the transformation of the substantive norms of human rights from national to international law. It is obviously the cornerstone of all human rights activities undertaken by the United Nations.

Influence of the UDHR

The Declaration has a profound influence on the mankind. It has become a common standard of achievement for all the status in the field of Human Rights. It is a message of hope, equality, freedom and empowerment. It is a guiding light to all nations committed to peace and humanity. It has inspired all the subsequent Declarations and international covenants concluded under the auspicious of UN and its specialised agencies. The Declaration or its parts and cited by the UNGA for justification of actions taken by the UN.

Nearly every state of the world and all the 193 member states of the UN have accepted the Declaration. Its Provisions have influenced many national policies that protest human rights. National courts of different states very often cite its articles for interpretation of fundamental rights incorporated in their constitutions. It has great influence on improving human rights protection for vulnerable groups like women, child, differently abled and indigenous people.

Education and Equality of opportunity in India

Dr. Praneswar Nath
Head
Dept. of Political Science
J.N. College, Boko

One of the cherished goals of our constitution is to make education open to all the people without any discrimination between class or caste, creed or religion, man and women. To achieve this goal varies measures have been undertaken by the government. Through studies it is revealed that much changes have occurred in the degree of educational opportunity in the country.

Education in the pre- British India was virtually a monopoly of the “elite” few. Among the Hindus education was extremely restricted and for all, except the Brahmans, very poor in contact. The Brahmans had a monopoly of higher education in Tols, Vidyalayas, Chatuspathis. The medium of instruction was Sanskrit, foreign to the people at large. Among the Muslims, though higher education was not a monopoly of a section only, a few among the nobility could have access to all. All higher education was imparted in Arabic, a language foreign to the Muslim population at large. Further, the strong ideology of patriarchy forbade the entry of both Muslim and Hindu women in the arena of learning.

The British rulers, motivated by the political administrative and economic needs of Britain in India, introduced western education. The British adopted a two-tier system- one with English as the medium of instruction and the other vernacular for the masses. In higher education English was the only medium of instruction. This dual educational pattern created a new urban class of English educated Indians as distinct and separate from the others. Education was costly, beyond the reach of general masses of the population who were extremely poor. The British educational system made no attempt to reduce educational inequalities, on the other hand, it increased it.

Thus at the time of independence educational inequalities were large; there were wide differences in the educational

opportunities for man and woman, scheduled Castes, Scheduled Tribes and the economically low, the urban and rural people. A dual system of education existed. Hardly any good schools existed in villages. After independence the scenario has changed. To implement the constitutional directive to make education open to all, the Central Government and State Governments took a number of measures. There has been four–fold increase in the total number of literates since 1951.

In 1986 Indian parliament adopted the National Policy on Education (NPE) which aimed at among others, universalisation of elementary education by the turn of the country, equalisation of educational opportunities, woman's education and development etc. The overall aim is to eradicate illiteracy in the age group 15-35 and achieve free and compulsory education by 2000 A.D., thus revising the target fixed by the constitution. Various central sponsored schemes have been initiated to supplement the efforts of states for achieving this target such as "Operation Blackboard" to provide, among others, basic amenities in education in every primary school: non-formal education (NFE) to provide education to school "drop outs", working children and out of school children and open school system.

Education reflects the structural inequalities in the social system. Schools are not open to everyone and the education system brings about a division between the elite and the masses and it serves to perpetuate the existing inequalities. We have a satisfied society and a stratified pattern of schooling- the culture of the privileged (Particularly English-educated and westernised) and the culture of the ruled masses, the underprivileged and the poor. The very system is hierarchical in nature.

The results of several studies indicate that the numbers of graduates from all social classes and caste-groups and girls have increased. However, the proportions of graduates from each social groups has changed little over the years. There is no clear trend towards the elimination of inequality in educational attainment. The influences which flow from class/caste origin still persist. The high class and well-to-do pupils have retained almost intact, there historic advantage over the manual working class and the backward castes most of whom are poor and agricultural labours. Professional education is beyond the reach of pupils coming from these groups who constitute the overwhelming majority of the population.

Statistics on secondary education over a relatively long time periods, however, show a moderate and limited reduction of social differentials in educational opportunity at the secondary level.

The govt's policy is also not conducive to the reduction of inequality in education. In 1994 the Supreme Court ordered the abolition of capitation fees for admission to private professional colleges (medicine and engineering). The provision of capitation fees enabled the pupils of rich families to get admission – the practice mostly confined to Karnataka, Andhra Pradesh and Maharashtra. Following this verdict the union Human Resources Development Ministry issued new guidelines for merit-based admission and a two-tier structure. Through the eligibility criteria will be the same for the types of seats, "payment seats" are nothing but "capitation fees" legitimated. Inequality of opportunity for admission to professional education in thus maintained.

North-East India and its Strategic Location: with special reference to "Act East Policy"

Meghna Das
Guest Faculty, J.N. College, Boko &
Ph.D. Scholar, Dept. of Geography,
Cotton University

North-east India which consists of eight states, namely Arunachal Pradesh, Assam, Manipur, Meghalaya, Mizoram, Nagaland, Sikkim and Tripura have a very crucial geographical location. It is located within the geographical coordinates of 20^{0} N latitude to $29^{0}30'$ N latitude and $89^{0}46'$ E longitude to $97^{0}30'$ E longitude. Almost three sides of it is bounded by international borders. North-east India is connected to the rest of India through the 22 kms stretch of land known as 'Siliguri corridor' or 'Chicken's neck'. To its north lies Bhutan and China, in the east lies Myanmar, towards south lies Myanmar and Bangladesh, and in the west lies Bangladesh, Nepal and West Bengal. This gives rise to its immense locational significance as a strategic location for international cooperation development. North-east India is also known as the gateway to the South-east Asian nations. Putting this in view, in 1991 the government of India initiated the 'Look East Policy'. The 'Look East Policy' was established then, for substantial economic and strategic relations with the South-east Asian countries. Later on in 2014, the Prime minister Narendra Modi's government succeeded the 'Look East Policy' to a more action oriented policy, namely 'Act East Policy'. The main objective of 'Act East Policy' is to develop connectivity. It primarily concentrates in the promotion of economic collaboration, cultural relations, security and defence ties and to develop a strategic cooperation with the nations of Indo-pacific regions at various levels. The development of these policies were sparked because of the Sino-Indian war of 1962 and the continuous threats coming from the neighbouring country of China. To defend India from future attacks of China or any other countries, the strengthening of close ties with other Asian countries, especially Association of South-East Asian Nations (ASEAN) was mandatory. The highlighted 4C's of Act East Policy are: Culture, Commerce, Connectivity and Capacity Building. Another important feature of this policy is to secure the independence of navigation in the Indian Ocean which is highly disturbed by the Chinese aggravation. India have been a part of an informal grouping known as 'Quad' or Quadrilateral security dialogue as a solution to such Chinese aggravation. The 'Quad' comprises of India, United States, Australia and Japan, which was developed in 2017, with the motive of keeping the sea-routes in the Indo-Pacific free from any external influence (especially China).

There are certain initiatives taken to enhance the connectivity of India with the Indo-Pacific nations via North-east India. The development of Agartala-Akhuara rail link between India and Bangladesh is one such example. Similarly, the Kaladan multimodal transit transport project and the Trilateral highway project initiation to connect north-east India with Myanmar and Thailand was another step taken towards connectivity. The India-Japan Act East Forum which is established in 2017, aimed to initiate multiple projects under the cooperation between the two countries in the future. This shows the vast strategic locational significance of North-east India in respect to the other Asian nations.

India and Sri Lanka Relation : A brief overview

Manisha Medhi
Guest Faculty
Dept. of Political Science
J.N. College, Boko

In modern times no state can avoid involvement in the international sphere. This involvement must be systematic and based on some well defined principles. The principle and purpose of a state is reflected in the foreign policy.

The basic framework of India's foreign policy was structured much before 1947. At independence India was a member of 51 International organization and a signatory to 600 odd treaties. 'Neighborhood first has been the cordial component of India's foreign policy. Unless India manages its periphery well in the subcontinent , its pursuit of a more significant role in the Asian region and the world will remain suboptimal. Political and economic crises in neighboring countries draw India back into the subcontinent and constrain its ability to deal with larger regional and global issues. Adversaries like China seek to keep India tethered in the subcontinent.

Indian Subcontinent

The Indian Subcontinent is a single geopolitical unit with strong economic complementaries among its constituent parts. It is a shared cultural space with deep and abiding affinities among the people of the countries located in the subcontinent because of long and shared history . Indian subcontinent includes the countries of Bangladesh, Bhutan, India , Maldives ,Nepal, Pakistan and Sri Lanka.

India and Sri Lanka relations

Sri Lanka is a part of Indian Subcontinent. India shared maritime boundary with Sri Lanka which is situated southern site of mainland India. The relationship is built upon the strong foundation of a shared cultural and socio-economic heritage and extensive people to people interactions over centuries of historical relations.

Pre- independence relation : The earliest mention of Sri Lanka dates back to the time of the Ramayana. Ravana , who held Sita captive in Lanka ,was rescued by Ram with the help of Hanuman. India has a ancient links with Sri Lanka since the rule of emperor

Ashoka. King Asoka sent his son Mahendra and daughter Sanghamitra to Sri Lanka to spread Buddhism. The relationship between two countries is more than 2500 years old has built upon a legacy of Intellectual intercourse ,cultural intercourse, religious intercourse and linguistic intercourse. The north and north east region of Sri Lanka has been economically integrated to India. The native people of Sri Lanka(then Ceylon) were colonially under the British , but were not part of British India Empire, being administered separately. From the 1830 onwards , British acquired indentured labour from India, especially from Tamil Nadu, to Ceylon. The Tamils who were transported by the British

settled in the Northern part of Ceylon.

Post independence relation: India became independent in 1947 while Ceylon in 1948. After Cyelon became independent , the Sinhalese government discriminated against Tamils. Ceylon, devised a mechanism to make it tough for Tamils to acquire state citizenship. They also wanted to ensure they put an end to Tamil dominance in public services. Through the Sinhalese language barrier, they made it tough for Tamil administrators. In 1964, there was a Shastri- Sirimavo pact that was signed whereby Ceylon agreed to give three lakh Indian Tamils in Cyelon citizenship and India also agreed to repatriate a sizeable number to India. However, the matter of repatriation did not complete till 1988. After the 1971 Indo-Pak war, Indian allegiance shifted towards the USSR as Sri Lanka gradually drifted towards US. Sri Lanka advanced a liberal and open economy and positioned Sri Lanka westward. The situation deteriorated in 1977 and 1981 due to Tamil Riots. Post 1980, India adopted a very delicate policy. It is widely alleged by scholar and theorists that India used the Research and analysis wing to train Tamil rebels in Sri Lanka. It was in 1976 that the Liberation of Tamil Tigers Eelam (LTTE), a separatist and insurgent militant force, was formed by V Prabhakaran. The LTTE had emerged as a powerful force and began to assert itself as the sole representative of Tamils in Sri Lanka . When Indira Gandhi, Jayewardene took the help of Pakistan and the Us to get Sri Lankan forces trained to counter the LTTE rebels. In 1987 Jayewardene formally requested India to Oppose any kind of military intervention by the LTTE in Sri Lanka but India failed to act. In 29 July 1987 India-Sri Lanka accord has been signed , which assigned a certain amount of autonomy to Tamil areas.

Sinhalese began to percieve India's role as an undue interference in Sinhalese internal affairs that was not in Sri Lanka's best interests. In 1990, it ended the IPKF mission. The IPKF was recalled to India. In 1991, the LTTE assassinated Rajiv Gandhi and after that many Tamil groups also began to stop supporting LTTE . India realized the failure of its mission.

After India open up its economy and gave fresh outlook to explore relation with the outside world . The major focus of India now to ensure that Pakistan and China don't use Sri Lanka against India.

Areas of Cooperation

Economic: India Sri Lanka Free Trade

Agreement (ISFTA) in 2000 contributed significantly towards the expansion of trade between the two countries.

Development project : Sri Lanka is India's one of major development partners. For eg. India housing project.

Military Exercises: MITRA, SHAKTI, IN SLN etc.

Major challenges in Indo Sri Lanka Relations:

China factor in India : Sri Lanka relation in terms of being the platform for India-China strategic competition, Sri Lanka has endorsed China's flagship connectivity project, the belt and road initiatives.

Lack of Bipartition support to India : Sri Lanka soured precipitously when Mahendra Rajpaksha leased the strategically significant port of Habantota to China an issues highly sensitive to India.

Fisherman issue : The issue A maritime dispute between India and Sri Lanka remain unresolved ,despite an agreement of 47 years ago. Notwithstanding the 1974 Indo Lanka Maritime Boundary Agreement,India fisherman tend to cross the maritime border into Sri Lanka in Palk Strait, which in turn leads to assaults by Sri Lankan Navy.

Geopolitical significance of Sri Lanka

Sri Lanka's location in the Indian Ocean region as an island State has been of strategic geopolitical relevance to several major powers. The massive Chinese involvement that garnered the deepest controversy in recent years . China is building state of the art gigantic modern ports all along the Indian Ocean to the south of it, in Gwadar(Pakistan), Chittahong (Bangladesh,Kyauk Phru (Myanmar)and Hambantota (Sri Lanka). China's string of pearl's strategy is aimed at enriching India to establish dominance in the Indian ocean. Sri Lanka has a list of highly strategic ports located among busiest sea lanes of communication. Thus Sri Lanka's location can thus sever both commercial and industrial purposes and used as a military base .

Conclusion

Neither Sri Lanka nor India can afford to have strained relations. India needs to engage with Sri Lanka even more closely in line with India's Neighbourhood First Policy and step up people centric developmental activities while scrupulously clear of any interference.

In recent crisis of Sri Lanka, India has extended financial assistance for purchasing fuel, food and medicines, to help Sri Lanka tackle massive economic and energy crisis. India has assured its continued cooperation in coping with the unprecedented economic crisis in the Sri Lanka. Sri Lanka has also asked India if it can reach out some of its bilateral and multilateral partners like the japan , Australia, and ASEAN and play "Guarantor" to seek financial help for Sri Lanka. Sri Lanka has been going through a severe economic crisis caused in some measure by a shortage of foreign exchange resulting in lengthy power cuts, shortage of essential items and price spiral.

Utilisation of Areca Leaves for Preparation of Disposables :

A Study in Barpeta with special reference to Baradi

Kirti Chowdhury
Assistant Professor
Dept. of Geography
J.N. College, Boko

In the present time, one of the burning challenges is to recycle the waste material. Growing population has tremendously increased the quantity of waste product. The current available methods to dispose waste material seems in competent to completely solve this issue. Some of the scholars have put forth the concept of waste recycling which is indeed a major breakthrough in the disposal of waste material. Baradi, a small village in the Barpeta district of Assam has shown an exemplary example of waste recycle and management. Their idea should be adopted and spread to every remote corner so that waste can be recycled and can help us to maintain a clean earth.

An NGO named DHRITI based in the North east India inspired the rural mass to utilize the sheath of the areca nut tree to make utensils of various kinds under the company named Tamul Plates Marketing Private Limited. This very organization is presently active in the Barpeta District of Assam. Baradi based branch in the Barpeta district is a micro based enterprise which is situated on the bank of National Highway 31. The industry uses the dry sheath or leaves of the areca tree as raw material for the preparation of utensils. The dry Sheath is locally known as 'dhakuna'. The industry obtains the raw materials from the dense forest of the B.T.A.D area which are at a

distance of 100 to 150 km from the industry site. The collected raw material is properly stored in a cool dry place before processing. The dry sheath is washed properly and is left out to dry up just before the initiation of the process of making utensils. The drying of areca leaves is very essential because proper drying of leaves can only provide the desired shape to prepare the disposable plates. The dried leaves are inserted inside the machine which in turn produces disposables of various shapes and sizes as per the demand in the market. An estimated amount of 10,000 pieces of disposables is prepared regularly by this plant. It is followed by packaging of disposables which is the final stage in the manufacturing process.

The disposables made up of Areca leaves has got various advantages over plastic-based disposables. The disposables made out of areca leaves have an elegant natural colour without addition of any other artificial colours. They are biodegradable and hence they are eco friendly in nature. They are extremely light weighted which makes it very comfortable for transportation. In addition to this, the cost of manufacturing is very less compared to plastic made disposables.

The market picture for the disposables is however not encouraging in case of local market. The disposables in spite of having numerous advantages is not overwhelmingly accepted by the locals. The cost of disposables made up of areca leaves is a bit higher compared to the plastic made disposables which is mainly responsible for bringing down the market in the local level. It is however, important to mention that the market scenario is little encouraging outside Assam. The metropolitan cities like Delhi, Mumbai and Chennai provides good demand for disposables made up of Areca Leaves. The details of the order are given below in the form of a table.

Serial number	Years	Exported quantity
1	2010-2011	20 lakhs
2	2011-2012	35 lakhs
3	2012-2013	60 lakhs
4	2013-2014	17 lakhs
5	2014- 2015	1.8 lakhs

Source – Official record of tamul plate marketing private limited, 2015, Baradi (Barpeta)

The common hindrances in the way of areca leaves made disposables is the dearth of raw materials. The industry needs to procure the raw material from very distant areas. This increases the transportation cost to manifold times. Secondly although area nuts is very common in north east India especially Assam and Meghalaya, it is not grown at commercial

level. They are mainly grown for home consumption which causes scarcity of raw material to produce the disposables. It also faces the proper storage facility. Many areca leaves are caught up by dirt and insects which destroys the raw material and further lessens the stock of raw materials. The most important hindrance is the lack of government support in the promotion of such industry which can be of immense use to mitigate the waste recycle programme.

The very common step towards the upliftment of this industry is to encourage the villagers to grow areca nuts plants in a commercial way. The villagers in Assam mostly own large area of land which can be easily used to grow areca nuts in the commercial way. It will not only put the land to use but will also help to reduce the unemployment problem to some extent. Our small effort can only help us to reach high dreams and hope.

Fig – Various stages of Areca leaves-based processing like storing of raw materials, cleaning of leaves, processing of leaves in the burner and finally packeting of disposables.

My Motherland India

Tamina Momin
B.A. 1st Semester (Honours)
Dept. of Political Science
J.N. College, Boko

I came into the world,
Hope to seem elated;
Grew older and older,
Day by day bolder and bolder.

Hindrances dare not touch,
My rights and freedom,
Remain within like a fandom;
Assist me in my need.

Until my last breath I lay
On my freedom Come What may;
An honest and good citizen,
I love my Motherland India.

অসমীয়া শিতান

প্রবন্ধ/গল্প /কবিতা

শিশুৰ অধিকাৰ

অনন্যা দাস
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

এই ধৰাত জন্ম গ্ৰহন কৰাৰ পৰাই প্ৰত্যেক শিশুৰ পূৰ্ণাংগ বিকাশৰ আৰু মৰ্যাদাপূৰ্ণ জীৱনধাৰণৰ অধিকাৰ আছে৷ সাস্থ্য আদিকে ধৰি সকলো ধৰনৰ শাৰীৰিক আৰু মানসিক বিকাসৰ সুবিধা লাভ কৰাই হৈছে পুৰ্ণাংগ বা মৰ্যাদাপুৰ্ণ অধিকাৰ। পৃথিৱীৰ সকলো শিশুৰ বাবে এয়া সম্ভৱপৰ হোৱা নাই। বিশ্বৰ বহু শিশুৱে নিৰাপত্তাহীনতাত ভুগিব লগা হৈছে। অৰ্থাৎ শিশুক জবৰদস্তি শ্ৰম কৰিবলৈ বাধ্য কৰোৱা হয়, শিক্ষাৰ পৰা বিৰত ৰখা হয়, কিছুমান শিশুক আনকি দেহ ব্যবসায়, ড্ৰাগছৰত লিপ্ত কৰা হয় যাৰ ফলত শিশুৰ শাৰীৰিক মানসিক বিকাশত বাধা আহি পৰে৷ কিন্তু এই সকলোবোৰ কাৰ্য আইন বিৰোধী।

আন্তৰ্জাতিক ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ দ্বাৰা মানৱ অধিকাৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণা গৃহীত হোৱাৰ পৰাই শিশুৰ অধিকাৰ গুৰুত্ব লাভ কৰি আহিছে। মানৱ অধিকাৰৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণাৰ ২৫(২)নং অনুচ্ছেদ উল্লেখ কৰা হৈছে যে মাতৃত্ব আৰু শিশুক বিশেষ যত্ন আৰু সহায়তাৰ অধিকাৰী। বৈবাহহিক সম্পৰ্কৰ ভিতৰত বা বাহিৰত যিয়েই নহওঁক কিয়, প্ৰত্যেক শিশু একেধৰণৰ সামাজিক সুৰক্ষাৰ প্ৰাপ্য।

শিশুৰ অধিকাৰ ৰক্ষাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰ সংঘই সময়ে সময়ে কিছুমান প্ৰত্যেক্ষ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। ৰাষ্ট্ৰ সংঘই ১৯৫৮ চনত 'শিশু অধিকাৰ ঘোষণা গ্ৰহণ কৰিছিল৷ উক্ত ঘোষণাত শিশুৰ কেইটামান গুৰুত্বপুৰ্ণ অধিকাৰ সন্নিৱিষ্ট আছিল - জাতি, ধৰ্ম, ভাষা, বৰ্ণ, লিংগ নিৰ্বিশেষে বিশ্বৰ প্ৰতিগৰাকী শিশুকে মৰ্যাদাপূৰ্ণ শাৰীৰিক আৰু মানসিক বিকাশৰ সুযোগ প্ৰদান কৰা, কোনো দেশৰ নাগৰিকত্ব লাভৰ অধিকাৰ, উপযুক্ত খাদ্য, বাসস্থান আৰু চিকিৎসা সেৱাৰ অধিকাৰ, শিক্ষাৰ অধিকাৰ, সকলো ধৰনৰ অত্যাচাৰৰ পৰা বা শোষণৰ পৰা নিজকে সুৰক্ষা কৰি ৰখাৰ অধিকাৰ।

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাধাৰণ সভাই ১৯৮৯ চনৰ

২০ নৱেম্বৰ তাৰিখ 'শিশুৰ অধিকাৰ সিদ্ধান্ত' গ্ৰহন কৰে। ১৯৮৯ চনৰ 'শিশুৰ অধিকাৰ সিদ্ধান্ত'ৰ কিছুমান গুৰুত্বপুৰ্ণ অধিকাৰ যেনে জীৱনৰ অধিকাৰ, নাম আৰু জাতীয়তাৰ অধিকাৰ , পৰিচয় সংৰক্ষণৰ অধিকাৰ, পৰিয়ালৰ পৰা অবিচ্ছিন্ন হৈ থকাৰ অধিকাৰ, মতামত প্ৰকাশৰ বা তথ্য লাভৰ অধিকাৰ ধৰ্মৰ অধিকাৰ, স্বাস্থ্যৰ অধিকাৰ, শিক্ষাৰ অধিকাৰ, সামাজিক নিৰাপত্তাৰ অধিকাৰ, শাৰীৰিক মানসিক আৰু আধ্যাত্মিক বিকাশৰ অধিকাৰ, যৌন শোষণৰ পৰা বিৰত ৰখাত অধিকাৰ আৰু সামাজিক মৰ্যাদাৰ অধিকাৰ ইত্যাদি।

১৯৯১ চনৰ পৰাই শিশু অধিকাৰ সম্বন্ধীয় এখন কমিটীয়ে শিশুৰ অধিকাৰ সিদ্ধান্ত'ত সন্নিৱিষ্ট অধিকাৰসমুহক তদাৰক কৰি আহিছে।

ভাৰতবৰ্ষতো শিশুৰ কিছুমান অধিকাৰ সুৰক্ষা দিয়াৰ বাবে কিছুমান আইন প্ৰনয়ন কৰা হৈছে। সেই আইন সমুহ আছিল - "শিশু বিবাহ প্ৰতিৰোধী আইন, ১৯২৯", "শিশু আইন, ১৯৩৩", "শিশু নিয়োগ আইন, ১৯৩৮" ইত্যাদি। আনহাতে ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীন চৰকাৰে শিশু শ্ৰম আদিৰ দৰে প্ৰথা নিষিদ্ধ কৰাৰ বাবে -শিশু আইন ১৯৬০', শিশু শ্ৰম আইন, ১৯৮৬' ইত্যাদি গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ উপৰি 'ফেক্টৰী আইনৰ ৬৭ নং ধাৰাৰ জৰিয়তে চৈধ্য বছৰৰ তলত শিশুক কোনো ফেক্টৰী বা কাৰখানাৰ কামত লিপ্ত কৰোৱাত বাধা আৰোপ কৰা হৈছে। এনেবোৰ আইনে শিশুক নিৰাপত্তা প্ৰদান কৰি আহিছে।

জগত গুৰু শ্ৰীমন্ত শংকৰেদৱ

ৰাতুল সৰকাৰ
স্নাতক প্ৰথম ষান্মাসিক
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

জন্ম বৃত্তান্ত

খ্ৰীষ্টীয় চতুৰ্দশ শতিকাত গৌড় ৰাজ্যৰ ৰজা ধৰ্ম নাৰায়ণে তেওঁৰ বন্ধু কমতা ৰাজ্যৰ ৰজা দুৰ্লভ নাৰায়ণৰ অনুৰোধমৰ্মে কমতা ৰাজ্যলৈ সাতঘৰ বিশিষ্ট ব্ৰাহ্মণ আৰু সাতঘৰ কায়স্থ মানুহ পঠিয়াইছিল। তাৰ ভিতৰত সাতঘৰ ব্ৰাহ্মণ আৰু সাতঘৰ কায়স্থ আছিল । ব্ৰাহ্মণ কেইজনৰ নাম আছিল ক্ৰমে, কৃষ্ণপণ্ডিত, ৰঘুপতি, ৰামবৰ, লোহাৰ, বৰণ, ধৰম আৰু মথুৰা। কায়স্থ কেইজন আছিল, চণ্ডীবৰ, শ্ৰীধৰ, হৰি, শ্ৰীহৰি, শ্ৰীপতি, চিদানন্দ আৰু সদানন্দ। দুৰ্লভ নাৰায়ণে বৰ আদৰ-সাদৰ কৰি তেওঁলোকৰ নিজৰ ৰাজ্যত থাকিবলৈ দিছিল। কায়স্থ সাতঘৰৰ ভিতৰত চণ্ডীবৰ নামে এজন বিদগ্ধ পণ্ডিত আছিল। ৰজা দুৰ্লভ নাৰায়ণে তেওঁক 'শিৰোমণি ভূঞা' উপাধি দি হাজোৰ ওচৰৰ মাগুৰী নামে ঠাইত স্থানীয় শাসক পাতিছিল। কিছুদিন সেই কাম সুকলমে কৰি শেষত ভোটবিলাকৰ উপদ্ৰৱত থাকিব নোৱাৰি তেওঁ বৰ্তমান নগাঁও জিলাৰ বৰদোৱা নামে ঠাইলৈ গৈ তাতে স্থায়ীভাৱে বাস কৰিছিল। তেওঁৰ বংশতে বৰ্তমানৰ বৰদোৱাৰ অলিপুখুৰীত ১৩৭১ শকৰ (১৪৪৯ খ্ৰীষ্টাব্দ) আহিন-কাতি মাহত শংকৰদেৱৰ জন্ম হয়। শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম তাৰিখ সম্বন্ধে কেইবাটাও মতবাদ চলি আছে। কথা গুৰু চৰিতৰ মতে, “কাৰ্তিকৰ সংক্ৰান্তি : বাৰ বৃহস্পতিবাৰ : তিথি পূৰ্ণিমা : শ্ৰৱণা নক্ষত্ৰ মধ্য নিশা জ্যোতিষক (১৩৭১ : তেৰশ একসতৰি শকত) আন কোনো কোনোৰ মতে, আহিন মাহৰ পাঁচদিন যোৱাত শুক্লা দশমী তিথি শুকুৰবাৰ, ৰাতি চাৰিদণ্ড যোৱাত ১৩৭১ শকত শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম হয়।

ৰামচৰণ ঠাকুৰে লিখিছে,

"আশ্বিন প্ৰৱেশি পাঞ্চদিন বহি গৈল।
সেহি দিনা শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম ভৈল।
শুকুলা দশমী আসি ভৈল শুক্ৰবাৰে।.......

চৰিতকাৰ দৈত্যাৰি ঠাকুৰ, ৰামানন্দ দ্বিজ আৰু ভূষণ দ্বিজই চন তাৰিখৰ উল্লেখ নকৰাকৈ মাত্ৰ জন্ম মাহৰ উল্লেখ কৰিছে। "বাঁহী"ত প্ৰকাশিত এটি মত, " ১৩৭১ শকৰ কাৰ্তিক সংক্ৰান্তিৰ অমাৱস্যা তিথিৰ বৃহস্পতিবাৰে মাজনিশা শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম হয়"। এই সকলোবোৰ মত মিলালে শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম ১৩৭১ শকৰ কাতি নাইবা আহিনৰ নাইবা ফাগুণৰ বৃহস্পতিবাৰে মাজনিশা বুলি মানিব পাৰি।শঙ্কৰৰ পিতাকৰ নাম কুসুম্বৰ ভূঞা আৰু মাকৰ নাম সত্যসন্ধা দেৱী।

বাল্যকাল আৰু শিক্ষা-দীক্ষা

শঙ্কৰদেৱৰ প্ৰায় সাত বছৰ বয়সতে সৰু আই ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ দেউতাকৰ মৃত্যু হয়।আনহাতে মাকৰ মৃত্যু হয়তো শংকৰৰ জন্মৰ পিছতে বা কুসুম্বৰ ভূঞাৰ মৃত্যুৰ পিছত হোৱা বুলি জনা যায়। কথা গুৰু চৰিতৰ মতে, সত্যসন্ধা আই স্বামী কুসুম্বৰৰ সৈতে সতীদাহ হৈ অনুগামী হৈছিল। সৰু হৈ থাকোঁতেই পিতৃ মাতৃৰ বিয়োগ ঘটাত বুঢ়ীমাক খেৰসুতীয়ে তেওঁক লালন পালন কৰে। সৰুতে তেওঁৰ পঢ়াৰ প্ৰতি বিশেষ ধাউতি নাছিল। লগ সমনীয়া শিশুসকলৰ সৈতে ধেমালি কৰি কাল কটাওঁতে শংকৰদেৱৰ শৈশৱ পাৰ হৈছিল। তেওঁৰ বাল্যবন্ধু সকল আছিল, জইৰাম, তিতাৰাম, কেতাই, সনাতন, হৰিবৰ, সতানন্দ, ৰামৰাম, ৰামৰাই, বিতোপন, চান্দ, ভেকুৰি আদি। লৰালি কালত তেওঁ আন সাধাৰণ শিশুৰ দৰেই গছৰ ফল-ফুল বুটলি, কোটোৰা খেল, ঘিলা খেল, ভণ্টাগুটি খেল, লুকাভাকু খেল, দৌৰাদৌৰি কৰা আদি খেলি আৰু চাপৰি বজাই হৰিধ্বনি কৰা, বটা চৰাই বিচাৰি ধৰা আৰু মুকলি কৰি দিয়া, শিয়াল খেদা, নদীত সাঁতুৰি জলক্ৰীড়া কৰা আদি কৰিয়েই কাল নিয়াইছিল। পিছত, খেল-ধেমালিতে কাল কটোৱা শঙ্কৰক বাৰ বছৰ বয়সত বুঢ়ীমাকে মহেন্দ্ৰ কন্দলি নামে অধ্যাপক এজনৰ টোলত নাম লগাই দিয়ে।ভাদ মাহৰ কোনো এটা বৃহস্পতিবাৰে শুভলগ্ন চাই শঙ্কৰৰ বিদ্যাৰম্ভ কৰা হল। কিন্তু শঙ্কৰৰ খেলা-ধূলাৰ প্ৰতি মন সহজে আঁতৰাব পৰা নাছিল। তাৰ প্ৰমাণস্বৰূপে শঙ্কৰে ঘৰৰ পৰা ৰূপ দুটকা আৰু কাপোৰ দুখন মনে মনে নি গুৰুক ভেটি দিয়াৰ কথা চৰিত পুথিসমূহত পোৱা যায়। কিন্তু বিদ্যা শিক্ষাত মনোযোগ দিয়া আৰম্ভ কৰাৰ পাছতেই শঙ্কৰে অ-আ ক-খ শিকিয়েই ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ ভক্তি বিষয়ক কবিতা 'কৰতল কমল' ৰচনা কৰি সকলোকে অভিভূত কৰে।

ইয়াৰ পিছতে অধ্যাপক কন্দলিয়ে শঙ্কৰক 'দেৱ' উপাধি প্ৰদান কৰি সকলোৰে ওপৰত ওজা ছাত্ৰ পাতে। মহেন্দ্ৰ কন্দলিৰ টোলত ছবছৰ পঢ়ি চাৰিবেদ, চৈধ্যশাস্ত্ৰ (শিক্ষা, কল্প, জ্যোতিষ, ৰীতি, নীতি, নিৰুক্ত, ছন্দঃ, শ্ৰুতি, স্মৃতি, মীমাংসা, তৰ্ক, কলাপ, তৃক, ন্যায়), ওঠৰ পুৰাণ (মৎস্য, শিৱ, বিষ্ণু, স্কন্দ, বৰাহ, কুৰ্ম, গৰুড়, মাৰ্কণ্ডেয়, বামন, লিঙ্গ, ভৱিষ্য, ব্ৰহ্মাণ্ড, বৈৱৰ্ত্ত, পদ্ম, নাৰদী, বৃহৎ, অগ্নি, ভাগৱত) অষ্টাদশ ভাৰত, নানা কাব্য, সংহিতা, ব্যাকৰণ, দৰ্শন আদি বিভিন্ন শাস্ত্ৰত পাৰ্গত হৈ উঠে। টোলত থাকোঁতেই তেওঁৰ

প্ৰথমটো অনুবাদ কবিতা হৰিশ্চন্দ্ৰ উপাখ্যান লিখি উলিয়ায়। তেওঁ এজন ধীৰ-স্থিৰ, গুণী-জ্ঞানী ব্যক্তি হৈ সকলোতে বিদগ্ধ পণ্ডিত হৈ পৰে। প্ৰায় ১৭ বছৰ বয়সত শংকৰদেৱ ঘৰলৈ উভতি আহে।

বৈবাহিক জীৱন

শঙ্কৰদেৱৰ একৈছ বছৰ বয়সত তেওঁ নিজ কান্ধত থকা শিৰোমণি ভূঞাৰ দায়িত্বভাৰ ককাক জয়ন্ত দলৈ আৰু মাধৱ দলৈক অৰ্পণ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰি নিজে একান্তভাৱে শাস্ত্ৰচৰ্চাত নিয়োজিত হ'বলৈ মন মেলিলে। পৰকালৰ বাবে শাস্ত্ৰজ্ঞান আহৰণ কৰি ধৰ্ম কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা তেওঁ ককাকৰ আগত ব্যক্ত কৰিলে। অন্যথা সংসাৰৰ অৰ্থ নাই। ইয়াতে নাতিয়েকৰ সংসাৰৰ প্ৰতি বিৰাগ জন্মা বুলি চিন্তিত হৈ দুই পিতামহে চাই-চিতি হৰিবৰগিৰি নামৰ এজন ভূঞাৰ সূৰ্যৱতী নামৰ কন্যাৰ লগত ২০ বছৰ বয়সতে শঙ্কৰদেৱৰ বিয়া পাতি দিয়ে। সেয়া আছিল ১৩৯২ শক। বিবাহৰ তিনি বছৰ পাছত ভাৰ্যা সূৰ্যৱতীৰ গৰ্ভত শঙ্কৰদেৱৰ এটি কন্যা সন্তানৰ জন্ম হয়। কন্যাটিৰ নাম থলে 'মনু'। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ মনুৰ বয়স ন মাহ হওঁতেই সূৰ্যৱতীৰ অকাল বিয়োগ ঘটে। তাৰপিছত তেওঁ সংসাৰৰ প্ৰতি বিৰাগ জন্মাত বাৰজন সংগীৰে সৈতে পশ্চিম দিশলৈ তীৰ্থ ভ্ৰমণলৈ যায়। সংগীসকল আছিল, ৰামৰাই, সৰ্ব্বজই, পৰ্মানন্দ, বলোৰাম, বলোভদ্ৰ, গোবিন্দ, নাৰায়ণ, বৰচিৰাম, গোপাল, চোট বলোৰাম, মুকুন্দ আৰু মুৰাৰি। তীৰ্থভ্ৰমণৰ পৰা উভতি অহাৰ পাছত ককাক জয়ন্ত আৰু মাধৱৰ পৰামৰ্শমতে পিছত দুকুৰি চৈধ্য বছৰ বয়সত সকলোৰে মতৰ সাপেক্ষে শঙ্কৰদেৱে কালিকা ভূঞাৰ কন্যা কালিন্দীক পুনৰ বিবাহ কৰে।

তীৰ্থভ্ৰমণ

১৪০৩ শকত (১৪৮১চনত) ৩২ বছৰ বয়সত শঙ্কৰদেৱে জোঁৱায়েক হৰিৰ হাতত ঘৰ-বাৰী সঁপি দি প্ৰথমবাৰৰ বাবে তীৰ্থলৈ যায়। আন সোতৰজন তীৰ্থযাত্ৰী শঙ্কৰদেৱৰ লগত যাত্ৰাৰ সংগী হ'ল। এইসকলৰ ভিতৰত শিক্ষাগুৰু মহেন্দ্ৰ কন্দলিকে ধৰি ৰামৰাম, সৰ্বজয়, পৰমানদ, বলোভদ্ৰ, বলোৰাম, গোবিন্দ, নাৰায়ণ, বৰশ্ৰীৰাম, গোপাল, চোট বলোৰাম, মুকুণ্ড, মুৰাৰি, হৰিদাস, দামোদৰ আৰু আন দুজন এই দলৰ সদস্য আছিল। শঙ্কৰদেৱে অনুগামীসকলৰ সৈতে গংগাৰ পৰা স্নান দৰ্শনেৰে আৰম্ভ কৰি জগন্নাথ-পুৰী, সীতাকুণ্ড, উত্তৰ বাহিনী গংগা, বৰাহক্ষেত্ৰ, পুষ্কৰিণী তীৰ্থ, মথুৰা, বৃন্দাবন, দ্বাৰকা, কাশী, বাৰানসী, প্ৰয়াগ, নেপাল, নিষধ, কৈকেয়, কোশল, অযোধ্যা, হস্তিনাপুৰ, পাঞ্চাল, শ্বেতদ্বীপ, কৰ্মনাশা কেশৰী, কাবেৰী, মাৰ্গকাশী, বিন্দুকাশী, কৈশিক তীৰ্থ, মুকুন্দ আশ্ৰম, পুষ্পভদ্ৰা, সোণাৰু, কপিল, গণ্ডকী নদী, উপদ্বাৰকা, অঙ্গদ নগৰ, ৰামেশ্বৰ সেতুখণ্ড, সুবাহু নগৰ, বিদিশা নগৰ, দণ্ডকা বন, চিত্ৰকুট পৰ্বত, গোদাবৰী, গোমতী, পঞ্চৱটী আশ্ৰম, দা ঋষ্যমূক পৰ্বত, কিষ্কিন্ধ্যা, পুষ্কৰাৱতী, ভৰদ্বাৰ, হৰিদ্বাৰ, জয়দ্বাৰ, নৰ্মদা, মহানন্দা, কটক নগৰ, বদৰিকাশ্ৰম আদি প্ৰায়বোৰ তীৰ্থক্ষেত্ৰ আৰু ঐতিহাসিক স্থান ভ্ৰমণ কৰিলে। এই তীৰ্থযাত্ৰাৰ সময়তে বদৰিকাশ্ৰমত শংকৰদেৱে তেওঁৰ জীৱনৰ প্ৰথমটো বৰগীত মন মেৰি ৰাম চৰণহি লাগু শীৰ্ষক গীতটি ৰচনা কৰে। কথা

গুৰুচৰিতৰ মতে প্ৰথম বৰগীত আছিল "ৰাম মেৰি হৃদয় পংকজে বাইছে"। তেওঁ ১৪৮১ চনত ৰৌমাৰী নামৰ স্থানত তীৰ্থযাত্ৰাৰ একেবাৰে আৰম্ভণিতে ইয়াক ৰচনা কৰিছিল। ১২ বছৰৰ পাছত (তেওঁৰ অনুপস্থিতিত তেওঁৰ পৰিয়াল বৰদোৱাৰ পৰা ঘূৰি আহিছিল) আলিপুখুৰীৰ ঘৰলৈ উভতি আহিছিল। তীৰ্থযাত্ৰাৰ সময়ত তেওঁ এটা সৰ্বভাৰতীয় ভক্তি আন্দোলনৰ অংশ হৈ সেই ভক্তি আন্দোলনক বিকশিত হৈ উঠাত সহায় কৰিছিল। ১৫৫০ শকৰ আঘোণ মাহত শংকৰদেৱৰ ৯৭ বছৰ বয়সত সংগী ভকতসকলৰ সৈতে তেওঁ পুনৰ তীৰ্থলৈ যায়।

কৰ্মজীৱন

শিক্ষা সমাপ্ত কৰি গুৰুগৃহৰ পৰা ঘৰলৈ ঘূৰাৰ পাছত শংকৰদেৱৰ ওপৰত সংসাৰৰ গুৰু দায়িত্ব কিছুমান পৰিবলৈ ধৰে। তেওঁ নথকা অৱস্থাত শিৰোমণি ভূঞাৰ দায়িত্বভাৰ লৈ থকা ককাদেউতাক জয়ন্ত দলৈয়ে প্ৰথমেই শিৰোমণি ভূঞাৰ বিষয়ভাৰ শংকৰদেৱৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰিলে। তেনেই কম বয়সতে ভূঞাসকলৰ শ্ৰেষ্ঠ সন্মান লাভ কৰা আৰু শ্ৰেষ্ঠ দায়িত্ব পোৱা বাবে তেওঁৰ নাম ডেকাগিৰি হ'ল। শংকৰদেৱে দক্ষতাৰে শাসনকাৰ্য চলাবলৈ ধৰাৰ লগতে ধৰ্মকথাও চৰ্চিবলৈ ধৰিলে। শংকৰদেৱে শিৰোমণি ভূঞাৰ দায়িত্ব লোৱাৰ কিছুদিন পিছৰে পৰা কছাৰীসকলে আলিপুখুৰী অঞ্চলত বসবাস কৰি থকা ভূঞা আৰু ব্ৰাহ্মণসকলৰ ওপৰত ঘনে ঘনে উপদ্ৰৱ কৰিবলৈ ধৰে। সকলোৰে অনুৰোধ আৰু কছাৰীসকলৰ উপদ্ৰৱলৈ লক্ষ্য ৰাখি শংকৰদেৱে পৰিয়াল আৰু আন আন সকলৰ সৈতে আহি বৰদোৱাত ঘৰ-দুৱাৰ সাজি বসবাস কৰিবলৈ ল'লে। বৰদোৱাৰ কুসুমতলিত ঘৰ-দুৱাৰ কৰি থাকোঁতে শংকৰদেৱে ৰামৰাম গুৰুৰ লগত আলোচনা কৰি তাত এটি দেৱ মন্দিৰ নিমাৰ্ণ কৰাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে। মন্দিৰৰ ভেঁটি তুলিবৰ সময়ত মাটি খান্দোতে কোৰৰ চাবত শিলত কটা চতুৰ্ভুজ বিষ্ণুমূৰ্তি এটা পালে। সেই বিষ্ণুমূৰ্তিটোকে সাতখলপীয়া সিংহাসনৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে।

প্ৰথমবাৰ তীৰ্থ ভ্ৰমণ কৰোঁতে ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ বিভিন্ন লীলাৰ লগত সম্পৰ্কিত প্ৰায়বোৰ স্থান ভ্ৰমণ কৰি ভক্তিৰসেৰে আপ্লুত হৈ শংকৰদেৱে নিজৰ চিন্তাধাৰা আৰু দৃষ্টিভংগীক বিস্তৃত আৰু গভীৰ কৰি তুলিলে। ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন ঠাইৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ মুকুতা বুটলি নিজ মাতৃভূমিত এক নতুন ধৰ্ম-সংস্কৃতিৰ বীজ ৰোপণ কৰাৰ মানসেৰে বাৰ বছৰৰ মূৰত বিস্তৃত ভ্ৰমণসূচী সামৰি সংগীসকলৰ সৈতে ১৪১৫ শকত (১৫৯৩ খ্ৰী:) নিজ গৃহলৈ ঘূৰি আহিল। শংকৰদেৱে তীৰ্থ ভ্ৰমণ কৰাৰ সময়ত সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষত ভক্তি আন্দোলনৰ ঢৌৱে ঢৌৱাই গৈছিল। তেওঁ ভক্তি আন্দোলনৰ মতবাদৰ সৰলতা আৰু কাৰ্যকাৰিতাত অতিকৈ মুগ্ধ হৈছিল। নিজৰ ৰাজ্যৰ মানুহখিনিৰ মাজত এই সহজ-সৰল ধৰ্মীয় মতবাদ প্ৰচাৰৰ বাবে শংকৰদেৱৰ মনত হাবিয়াস জন্মে। সেই সময়ত অসম ৰাজ্যখনত বিভিন্ন ধৰ্মীয় মতবাদ প্ৰচলিত আছিল। ভগৱানক উপাসনা কৰাৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট পদ্ধতি নাছিল। অসংখ্য দেৱ-দেৱীৰ পূজা, বৃক্ষ পূজা, শিল পূজা, সৰ্প পূজা, ডাঙৰীয়া পূজা, প্ৰকৃতি পূজা আদি জনসাধাৰণৰ মাজত ব্যাপকভাৱে প্ৰচলিত আছিল। দেৱ-দেৱীৰ

সন্তুষ্টিৰ অৰ্থে মানুহে বিগ্ৰহৰ আগত পশু বলি দিছিল; আনকি নৰবলি পৰ্যন্ত চলিছিল। ধৰ্মীয় আচাৰ-বিধিবোৰ সাধাৰণতে সহজ নাছিল। শঙ্কৰদেৱৰ মনত একান্ত বিশ্বাস জন্মিছিল যে ভক্তিধৰ্মহে ভিন্নধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ মানুহবোৰক একগোট কৰিব পাৰিব বা একগোট কৰি ৰাখিব পাৰিব। সকলো লোককে এটি মাথোঁন ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ অধীনলৈ আনিবলৈ এই ভক্তিধৰ্মহে হ'ব সৰ্বোত্তম পন্থা। এনে ব্যৱস্থাত উচ্চ-নীচ, ধনী-দুখীয়াৰ প্ৰভেদ নাথাকিব। ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানত কোনো জাকজমকতা আৰু ব্যয়বহুলতা নাথাকিব। তীৰ্থ ভ্ৰমণ কৰা কালত লাভ কৰা অভিজ্ঞতা আৰু ঈশ্বৰ ভক্তি তত্ত্বৰ পৰম জ্ঞানেৰে সমৃদ্ধ হৈ সৰ্বসাধাৰণ মানুহখিনিৰ মাজত নামধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি মানুহক মোক্ষ লাভৰ সহজ পথৰ সন্ধান দিলে। ভাগৱতৰ ভক্তি আৰু গীতাৰ একশৰণ একত্ৰ কৰি তেওঁ অসমত 'এক শৰণ ভাগৱতী বৈষ্ণৱ নামধৰ্মৰ' খুঁটি পুতিলে। শঙ্কৰদেৱে প্ৰচাৰ কৰা এই ধৰ্মই হৈছে চমুকৈ একশৰণ নামধৰ্ম। ইয়াক নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম বা মহাপুৰুষীয়া ধৰ্ম বুলিও কোৱা হয়। শঙ্কৰদেৱ ধৰ্ম প্ৰৱৰ্তন আৰু প্ৰচাৰ কৰিছিল সাধাৰণ মানুহৰ আধ্যাত্মিক সান্তনা আৰু সামাজিক উন্নতিৰ বাবে শঙ্কৰদেৱে প্ৰচাৰ কৰা এই ধৰ্মৰ মূল আধাৰ হ'ল 'দ্বাদশ স্কন্ধ ভাগৱত' গ্ৰন্থ। এই ধৰ্মমতত ক্ৰিয়াকাণ্ডৰ ব্যয়বহুলতা, বলি-বিধান, যাগ-যজ্ঞ, পূজা-পাতল, মূৰ্তি-উপাসনা অদি নাই। কেৱল 'একদেৱ, একসেৱ' এক বিনে নাই কেৱ' অৰ্থাৎ কায়মনো বাক্য হৰিৰ নাম শ্ৰৱণ-কীৰ্তন কৰা।

শঙ্কৰদেৱে সৃষ্টিকৰ্তা ভগৱান বিষ্ণুৰ মহান গুণৰাশি জনসাধাৰণৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰিবলৈ এক অভিনৱ নাট্যাভিনয়ৰ আয়োজন কৰিছিল। সেই নাট্যাভিনয়ক কোৱা হৈছিল চিহ্ন-যাত্ৰা (চিহ্ন=চিত্ৰ, যাত্ৰা= নাটক)। এনেদৰেই অসমত নাট্যকলাৰ জন্ম হয় শঙ্কৰদেৱৰ হাতত। প্ৰথমবাৰ তীৰ্থযাত্ৰাৰ পৰা উভতি আহি গুৰুগৃহত থাকি অধ্যয়ন কৰোঁতে লাভ কৰা নাটকৰ জ্ঞান আৰু তীৰ্থভ্ৰমণ কালত লাভ কৰা অভিজ্ঞতাক ভেঁটি কৰি শঙ্কৰদেৱে 'চিহ্ন' নামৰ নাট এখনি লিখি তাক যাত্ৰা বিচাপে অভিনয় কৰে। কেৱল সপ্ত বৈকুণ্ঠৰ চিত্ৰ পটত আঁকি ঘোষা, ভটিমাৰে নৃত্যগীতৰ দ্বাৰা এই নাট্যাভিনয় কৰা হৈছিল। শঙ্কৰদেৱে নিজেও ইয়াত অভিনয় কৰিছিল। এই নাট্যাভিনয় কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা খোল বাদ্য শঙ্কৰদেৱে কপিলিমুখৰ কলঙৰ কাষৰ পৰা মাটি আনি ডাইনা সাত আঙুল, বেঞা তেৰ আঙুল দি গঢ়াইছিল। শঙ্কৰদেৱৰ নাট্য প্ৰতিভাৰ প্ৰথম স্বাক্ষৰ পোৱা যায় চিহ্ন-যাত্ৰাত। সংলাপহীন এই নাটকখনিৰ অভিনয় বৰদোৱাত চাৰিদিন সাতৰাতি হৈছিল বুলি কথিত। চিহ্নযাত্ৰাৰ "দেৱ-ধেমালি'"ত শঙ্কৰদেৱে অকলেই নটা খোল বজাইছিল বুলি চৰিতপুথি সমূহে কয়। নৃত্য-গীত আৰু চৰিত্ৰৰ সমাবেশেৰে ই ৰাইজক চমৎকৃত কৰিছিল। চিহ্ন-যাত্ৰাৰ ৰচনাকাল ১৪৬৮ খ্ৰীষ্টাব্দ বুলি জনা যায়।

শংকৰ মাধৱৰ মহামিলন

১৪৪৪ শকৰ (১৫২২ খ্ৰীষ্টাব্দ) সময়খিনি সমগ্ৰ অসমৰ বাবে আৰু সমগ্ৰ ভক্তি আন্দোলনৰ বাবে অতি স্মৰণীয় আৰু গুৰুত্বপুৰ্ণ আছিল। কাৰণ শঙ্কৰদেৱ বেলগুৰিত থাকোঁতেই অসমৰ আন এজন মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে প্ৰথম শঙ্কৰদেৱক লগ পায়। মাধৱদেৱ আছিল শাক্ত ধৰ্মী। পূজা-পাতল

বলি বিধান আদি মানি চলিছিল তেওঁ। কিছুদিন পুৰ্বেই পিতৃ বিয়োগৰ শোক পাহৰিব নোৱাৰোতেই মাতৃৰ টান নৰিয়া হোৱাৰ খবৰ পোৱাত মাধৱদেৱে মাক আৰু পৰিয়ালৰ আশু আৰোগ্য কামনা কৰি আগন্তুক দুৰ্গা পূজাত গোসাঁনীলৈ বুলি এযোৰ বগা পঠা ছাগলী মনতে আগবঢ়ায়। যথা সময়ত বলি দিবৰ নিমিত্তে বৈনায়েক ৰামদাসক ছাগলী আনিবলৈ পঠালে। কিন্তু ৰামদাসে ইতিমধ্যেই শঙ্কৰদেৱৰ ওচৰত শৰণ লৈছিল। সেয়ে তেওঁ মাধৱক দেৱীৰ আগত জন্তু বলি দিয়া কাৰ্য ধৰ্মমতৰ পৰিপন্থী বুলি বুজালে। তাকে শুনি মাধৱৰ খং উঠিল আৰু দুয়োৰে মাজত বিতৰ্ক আৰম্ভ হ'ল আৰু এই বিতৰ্কৰ সমাধানকল্পে দুয়ো শঙ্কৰদেৱৰ ওচৰলৈ গ'ল। যথাসময়ত শঙ্কৰদেৱৰ লগত মাধৱৰ তৰ্কযুদ্ধ আৰম্ভ হ'ল। গুৰুজানে নিবৃত্তি, ভক্তি মাৰ্গ আৰু প্ৰবৃত্তি মাৰ্গৰ প্ৰমাণ দি তৰ্ক কৰিবলৈ ধৰিলে। কাৰো হাৰ-জিত নাই। সুদীৰ্ঘ ন-ঘণ্টা ধৰি দুয়োৰে মাজত যুক্তি-তৰ্ক চলাৰ পাছত শঙ্কৰদেৱে ভাগৱতৰ চতুৰ্থ স্কন্ধৰ পৰা এটি শ্লোক উল্লেখ কৰি নিবৃত্তি পথ আৰু ভক্তিমাৰ্গৰ শ্ৰেষ্ঠতা প্ৰমাণ কৰিলে আৰু বিতৰ্কৰ অন্ত পেলালে। শ্লোকটি হ'ল-

"যথাতৰোৰ্মূল নিষচনেন,
তৃপ্যন্তি তত্স্কন্ধ- বুজোপশাখাঃ
প্ৰাণোপহাৰাচ্চ যথেন্দ্ৰিয়াণাং
তথা চ সৰ্বাচৰ্নমচ্যতেঙ্গ্যা। "

একেজন ঈশ্বৰ কৃষ্ণক পৰম আৰাধ্য দেৱতা বুলি গ্ৰহণ কৰি সেইদিনাৰ পৰা শাক্তপন্থী মহাতান্ত্ৰিক মাধৱ হ'ল বৈষ্ণৱসকলৰ শিৰোমণি মহাপুৰুষ শ্ৰীমাধৱদেৱ। মাধৱদেৱে শঙ্কৰদেৱৰ ওচৰত শৰণ ল'লে। 'শঙ্কৰ-মাধৱ' এই গুৰু-শিষ্যৰ সম্পৰ্ক হৈ পৰিল অভিন্ন আৰু তুলনাবিহীন। শঙ্কৰ-মাধৱৰ এই মহামিলনক মণি-কাঞ্চণ সংযোগ বোলা হয়।

সাহিত্যৰাজি

সেই সময়ত সকলো শাস্ত্ৰই সংস্কৃত ভাষাত থকাৰ কাৰণে সাধাৰণ মানুহে তাক পঢ়ি জ্ঞান অৰ্জন কৰিব নোৱাৰিছিল। সেই অসুবিধা দুৰ কৰি সৰ্বসাধাৰণে বুজিব পৰাকৈ তেওঁ বহু সংস্কৃত গ্ৰন্থ অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰাৰ লগতে তাৰ সাৰ সংগ্ৰহ কৰিও বহু অসমীয়া গ্ৰন্থ ৰচনা কৰে। জনসাধাৰণক জ্ঞান আৰু আনন্দ প্ৰদানৰ চলেৰে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰা, আছিল তেওঁৰ ৰচনাৰ মূল অৰ্থ। সেইবাবে তেওঁ সাধাৰণ অসমীয়া ভাষাত গীত, পদ, নাট, ৰচনা নকৰি 'ব্ৰজাৱলী' নামৰ ভাষাত ৰচনা কৰিছিল। কাৰণ এই ভাষাই সাধাৰণ মানুহৰ মাজত কৃষ্ণভক্তিৰ প্ৰতি মন কৃষ্ট কৰাত সহায় কৰিছিল।

মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা পৰিবেশিত সৰ্বপ্ৰথম নাট বা ভাওনা আছিল 'চিহ্নযাত্ৰা'; এই চিহ্নযাত্ৰা পৰিবেশনৰ বাবে গুৰুজনাই সাত বৈকুণ্ঠৰ চিত্ৰপট অংকন কৰিছিল। এই কথাকে ভেঁটি হিচাপে লৈ 'সম্তাৱলী' নামৰ চৰিত গ্ৰন্থত অংকীয়া শব্দৰ ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে কোৱা হৈছে এইদৰে, "অংকিত কৰিলা দেখি অংকীয়া যে নাম"।

কাব্য

হৰিশ্চন্দ্ৰ উপাখ্যান
অজামিল উপাখ্যান
ৰুক্মিণী হৰণ কাব্য
বলিছলন
অমৃত মন্থন
গজেন্দ্ৰ উপাখ্যান
কুৰুক্ষেত্ৰ
গোপী-উদ্ধৱ সংবাদ
কৃষ্ণ প্ৰয়াণ পাণ্ডৱ নিৰ্বাৰণ

ভক্তিতত্ত্ব প্ৰকাশক গ্ৰন্থ

ভক্তি প্ৰদীপ
ভক্তি ৰত্নাকৰ (সংস্কৃতত ৰচিত)
নিমি-নৰসিদ্ধ সংবাদ
অনাদি পাতন

অনুবাদমূলক গ্ৰন্থ

ভাগৱত প্ৰথম, দ্বিতীয়
দশম স্কন্ধৰ আদিছোৱা
দ্বাদশ স্কন্ধ
ৰামায়ণৰ উত্তৰা কাণ্ড

অঙ্কীয়া নাট

পত্নীপ্ৰসাদ
কালিয়দমন
কেলি গোপাল
পাৰিজাত হৰণ
ৰুক্মিণী হৰণ
ৰাম বিজয় ।

কালিয়দমন

ভাগৱতৰ দশম স্কন্ধৰ যোড়শ-সপ্তদশ অধ্যায়ৰ ভেটিত কালিয়দমন নাট ৰচনা কৰা হৈছিল। কালি হ্ৰদত কালি নামৰ নাগে বাস কৰাৰ ফলত হ্ৰদৰ পানী বিষাক্ত হৈ পৰে। এদিন এই বিষাক্ত পানী সেৱন কৰাৰ ফলত গোপবালক সকল অচেতন হৈ মৃত্যুমুখত পৰে। কৃষ্ণই নিজৰ ঐশ্বৰিক শক্তিৰে কালি নাগক পৰাস্ত কৰি সেই হ্ৰদ এৰি যাবলৈ বাধ্য কৰে আৰু সকলো গোপবালককে জীৱন দান দিয়ে। এই কাহিনী ভাগকেই ইয়াত অংকন কৰা হৈছে।

কেলিগোপাল

কেলিগোপাল নাটখন ভাগৱতৰ ৰাস পঞ্চ অধ্যায়ৰ আলমত ৰচনা কৰিছিল। শৰতৰ ৰাতি কৃষ্ণৰ বাঁহীৰ সুৰত আকৰ্ষিত হৈ গোপীসকলে বৃন্দাবনলৈ ঢপলিয়াই আহে। মূলতঃ শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু গোপীসকলৰ ৰাসলীলাই এই নাটৰ মূল বিষয়বস্তু।

ৰুক্মিণী হৰণ

ৰুক্মিণী হৰণ নাটখন ভাগৱতৰ মূল সংগ্ৰহ কৰি ৰচনা কৰা হৈছিল। পিতাক ভীষ্মই কন্যা ৰুক্মীণীক কৃষ্ণৰ হাতত সমৰ্পণ কৰাৰ ইচ্ছা কৰিছিল যদিও জ্যেষ্ঠ ভাতৃ ৰুক্মবীৰে কৃষ্ণৰ পৰিৱৰ্তে ছেদীৰাজ শিশুপাললৈ ৰুক্মীণীক বিয়া দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰে। ইফালে ৰুক্মীণীয়ে কৃষ্ণতেই মন প্ৰাণ সঁপি দিয়ে। ভাতৃ শিশুপালক প্ৰকাশ্যে বিৰোধ কৰিব নোৱাৰি ৰুক্মীণীয়ে বেদনিধি বিপ্ৰৰ জৰিয়তে কৃষ্ণলৈ বাৰ্তা পঠায় যে তেওঁক যিকোনো উপায়ে পলুৱাই নিব লাগে আৰু সেইয়া কিদৰে সম্ভৱ হ'ব তাৰ দিহা পৰামৰ্শও তেওঁ চিঠিত উল্লেখ কৰি দিয়ে। এই সমস্ত ঘটনাৱলীকে ৰুক্মীণী হৰণ নাটত ফুটাই তোলা হৈছে।

পাৰিজাত হৰণ

ভাগৱত আৰু হৰিবংশৰ মূলৰ পৰা পাৰিজাত হৰণ নাটখনি ৰচনা কৰিছিল। এদিন নাৰদে শ্ৰীকৃষ্ণক এপাহ পাৰিজাত ফুল অৰ্পণ কৰে। ৰুক্মীণীয়ে ফুলপাহৰ প্ৰতি আগ্ৰহ প্ৰকাশ কৰাত কৃষ্ণই ফুলপাহ ৰুক্মীণীৰ খোপাত পিন্ধাই দিয়ে। কৃষ্ণৰ সেই কাৰ্য্যত ইৰ্ষান্বিত হৈ আন এগৰাকী পত্নী সত্যভামাই কিদৰে ইন্দ্ৰপত্নী শচীৰ পৰা পাৰিজাত ফুল হস্তগত কৰি তাক

আনি নিজৰ কোঠাৰ কাষতে ৰুৱে আৰু ৰুক্মীণীক হেয় জ্ঞান কৰি নিজকে কৃষ্ণৰ প্ৰিয় পত্নী বুলি প্ৰতিপন্ন কৰিব খুজিছে তাকেই ইয়াত দেখুওৱা হৈছে।

ৰাম বিজয়

ৰামায়ণৰ আদিকাণ্ডৰ সাৰ গ্ৰহণ কৰি শঙ্কৰদেৱে ৰাম বিজয় নাট ৰচনা কৰিছিল। কেনেকৈ ৰামে হৰধনু ভাঙি সীতাক লাভ কৰে আৰু অযোধ্যালৈ যাত্ৰা কৰোঁতে বাটত পৰশুৰামক যুদ্ধত পৰাস্ত কৰে এই সমস্ত ঘটনাৱলীয়ে এই নাটৰ মূল আধাৰ।

বৰগীত (২৩৪টা বৰগীতৰ ভিতৰত ৩৫ টাহে পোৱা যায়)

ভটিমা (দেৱভটিমা, নাটভটিমা, ৰাজভটিমা)

টোটয় , চপযয়

কীৰ্তন, গুণমালা।

বহুমুখী প্ৰতিভা

শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেৱ এজন বহুমুখী প্ৰতিভা সম্পন্ন লোক আছিল। ৰূপ, বল, গুণ তিনিও দিশতে তেওঁ মানুহক চমকিত কৰিছিল বুলি কোৱা হয়। ষাঁড় গৰুক পৰাস্ত কৰি, ভাদমহীয়া দুপাৰ উপচি পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী সাঁতুৰি বল-বীৰ্য্যৰ পৰিচয় দিছিল। প্ৰথম অ-ফলা আৰু ক-ফলা শিকিয়েই আ-কাৰ আৰু ই-কাৰ নোহোৱাকৈ ভাবগধুৰ কবিতা এটা লিখি তেওঁৰ অসামান্য প্ৰতিভাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছিল। আনপিনে তেওঁ আছিল ধৰ্ম প্ৰচাৰক, সমাজ সংগঠক, সুগায়ক, নৰ্তক, অভিনেতা, কবি, চিত্ৰকৰ। তেওঁ নাটক ৰচনা কৰিয়েই ক্ষান্ত থকা নাছিল; সেইবোৰক অভিনয়ৰ দ্বাৰা মানুহৰ মন নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। অভিনয়ত তেওঁ নিজেও ভাও লৈছিল। সেই সময়ত তেওঁ মানুহক সাত বৈকুণ্ঠৰ পট আঁকি চিহ্নযাত্ৰা ভাওনা কৰি দেখুৱাইছিল। শঙ্কৰদেৱৰ নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ মূল মন্ত্ৰ আছিল 'এক দেৱ, এক সেৱ, এক বিনে নাই কেৱ' অৰ্থাৎ কেৱল নামৰ দ্বাৰাই পৰম ভগৱন্তক লাভ কৰি ইহ সংসাৰৰ পৰা উদ্ধাৰ হোৱাৰ উপায় তেওঁ ৰচনা কৰিছিল। তেওঁৰ ধৰ্মত কোনো জাতি-ভেদ উচ্চ-নীচ ধনী-দুখীয়াৰ প্ৰভেদ নাছিল। অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত সত্ৰ, নামঘৰ অনুষ্ঠান পাতি ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ বাবে তেওঁ ব্যৱস্থা কৰিছিল। আজিৰ পৰা পাঁচশ বছৰৰ আগতে শঙ্কৰদেৱে উদাৰ মনোভাৱেৰে সমগ্ৰ অসমীয়া সমাজক একতাৰ জৰীৰে বান্ধিছিল।

বিদ্যা শিক্ষা আৰম্ভ কৰিয়েই শঙ্কৰদেৱে অ-কাৰ, আ-কাৰ নথকা এটা কবিতাটি ৰচনা কৰিছিল। তেওঁ ১২ বছৰ বয়সতে এই কবিতাটো লিখি উলিয়াইছিল।তেখেতৰ এই কবিতাটো হ'ল:

কৰতল কমল কমল দল নয়ন।
ভবদব দহন গহন বন শয়ন॥
নপৰ নপৰ পৰ সতৰত গময়।
সভয় মভয় ভয় মমহৰ সততয়॥
খৰতৰ বৰশৰ হত দশ বদন।
খগচৰ নগধৰ ফনধৰ শয়ন॥
জগদঘ মপহৰ ভৱভয় তৰণ।
পৰপদ লয় কৰ কমলজ নয়ন॥

বৈকুণ্ঠপ্ৰয়াণ

মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে জীৱনৰ অন্তিম সময়লৈকে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কাৰ্য চলাই

আছিল। মৃত্যুৰ সময়ত তেওঁ মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ ৰাজ-আতিথ্যত কোচবেহাৰত আছিল। চৰিত পুথিমতে, ৰজা নৰনাৰায়ণে শঙ্কৰদেৱৰ শৰণ ল'বলৈ বাঞ্ছা কৰাত শঙ্কৰদেৱে প্ৰবৃত্তি মাৰ্গত থাকি ৰাজধৰ্ম পালন কৰি ৰজাই কিদৰে নিবৃত্তি মাৰ্গত চলিব পাৰিব বুলি কৈছিল, "ৰাজাৰ স্ত্ৰীৰ কৰ্মকাণ্ডী ব্ৰাহ্মণৰ গুৰু নহওঁ ই তিনিৰ" বুলি শৰণ দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল। তাৰপিছতো ৰজাই প্ৰয়োজন হ'লে দেৱ-দেৱী সবাকো এৰিব বুলি শঙ্কৰদেৱক নেৰানেপেৰাকৈ শৰণ দিবলৈ জোৰ কৰি থকাত তেওঁ ৰজাক ক'লে, "বোলে কালৈ অহা জাব। জকগে এতিয়া" (কথা গুৰুচৰিত) বুলি উপবাসে থাকি পিছদিনা আহিবলৈ ক'লে। পিছদিনা শৰণ লোৱাৰ সকলো ব্যৱস্থা কৰি শঙ্কৰদেৱক আদৰি আনিবলৈ যাওঁতে গম পোৱা গ'ল, তেওঁৰ আঙুলিত বিহ ফোঁহা এটি হৈছে আৰু তাৰে বিষত তেওঁ ৰজাৰ ওচৰলৈ যাব নোৱাৰে। কম সময়ৰ ভিতৰতে বিষ বাঢ়ি আহিল। শঙ্কৰদেৱে কমণ্ডলুৰ পৰা পানী লৈ মুখ ধুই নতুন কাপোৰ পিন্ধি পদ্মাসনত বহি ধ্যানস্থ হ'ল। আৰু তাৰপিছত উপস্থিত সকলোকে মাত-বোল লগাই বহাতে তেওঁ ঢলি পৰিল। ১৫৬৮ খ্ৰীষ্টাব্দত (১৪৯০ শক, ২১ ভাদ) শুক্লা দ্বিতীয়া তিথিত ১১৯ বছৰ বয়সত তেওঁ কোচবিহাৰত থকা মধুপুৰ সত্ৰত ইহলীলা সম্বৰণ কৰে।

উৎস

কথাগুৰু চৰিত (দৈত্যাৰি ঠাকুৰ)।

শ্ৰীশ্ৰী শংকৰদেৱ (ৰসৰাজ লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা)।

মানৱ নিৰাপত্তা

ছুনিয়াৰা আহমেদ
স্নাতক চতুৰ্থ ষান্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

নিৰাপত্তাৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ হৈছে মানৱ নিৰাপত্তা। মানৱ নিৰাপত্তা মানৱ জাতিৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ লগত বিশেষভাৱে জড়িত হৈ আছে। মানৱ নিৰাপত্তাৰ পৰিসৰ অতি ব্যাপক। মানৱ নিৰাপত্তা হৈছে নিৰাপত্তাৰ এক অপৰম্পৰাগত ধাৰণা। সাম্প্ৰতিক সময়ত মানৱ নিৰাপত্তাৰ ধাৰণাটো এক অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আলোচনাৰ বিষয় হৈ পৰিছে। জনসাধাৰণ তথা গোটেই মানৱ জাতিৰ মানৱীয় মৰ্যদা , যিকোনো ধৰণৰ হিংসাত্মক বা অহিংসাত্মক ভাবুকি বা বিপৰ্যয় ,ভয় বা ত্ৰাসৰ পৰা প্ৰতিহত কৰাৰ উদ্দেশে সুৰক্ষা প্ৰদান কৰা ব্যৱস্থাটোক মানৱ নিৰাপত্তা বোলে। নিৰাপত্তা মানৱ নিৰাপত্তাৰ ধাৰণা অনুসৰি ব্যক্তিৰ নিৰাপত্তা লৈ ভাবুকি বিভিন্ন উৎসৰ পৰা আহিব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে ৰোগ, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ , দৰিদ্ৰতা, সন্ত্ৰাসবাদ আদিও ব্যক্তিৰ জীৱনৰ নিৰাপত্তা বিঘ্নিত কৰিব পাৰে। মানৱ নিৰাপত্তাই নিৰাপত্তাৰ ধাৰণা সন্দৰ্ভত কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিবৰ্তনৰ সূচনা কৰিছে। মানৱ নিৰাপত্তাৰ দিশটো জনসাাৰণৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ সৈতে বিশেষভাৱে জড়িত। বৰ্তমান সময়ত মানৱ নিৰাপত্তা হৈছে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজনীতিৰ এক অন্যতম বিচাৰ্য বিষয়। শীতল যুদ্ধৰ আগৰ সময়ছোৱাত বিশ্ব ৰাজনীতিত ৰাষ্ট্ৰৰ নিৰাপত্তাৰ ধাৰণাটো বিশেষভাৱে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল। কিন্তু শীতল যুদ্ধৰ পাছত অৰ্থাৎ ১৯৮০ দশকৰ শেষৰফালে দেখা গৈছে যে নিৰাপত্তাৰ ধাৰণাটো মানৱ জাতি তথা জনসাধাৰণৰ সুৰক্ষাৰ দিশটোৰ লগত বিশেষভাৱে জড়িত হৈ পৰিছে। গতিকে বৰ্তমান সময়ত নিৰাপত্তাৰ দিশটো ৰাষ্ট্ৰৰ সুৰক্ষাতকৈ জনগণৰ সুৰক্ষাক অধিক গুৰুত্ব দিয়ে। মানুহে সমগ্ৰ জীৱনটো বিভিন্ন ধৰণৰ ভয় বা ত্ৰাস, ভাবুকি বা বিপৰ্যয়ৰ সন্মুখীন হবলগীয়া হয়। মানৱ নিৰাপত্তাই সামৰিক আৰু অনাসামৰিক দুই ধৰণৰ ভাবুকিৰ সন্মুখীন হবলগীয়া হয়। অৰ্থাৎ মানৱ জাতিটোক সামৰিক আৰু অনাসামৰিক ভাবুকি বা প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ পৰা সুৰক্ষা দিয়া কথাটো মানৱ নিৰাপত্তা বুলিও কব পাৰি। ১৯৯৮ চনৰ ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ উন্নয়নমূলক কাৰ্যাৱীৰ প্ৰতিবেদনত কোৱা হৈছে যে মানৱ নিৰাপত্তা অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ বা সহস্ৰ আক্ৰমণৰ পৰা ব্যক্তিৰ নিৰাপত্তা নহয়, ই ঘাইকৈ মানুহৰ জীৱন আৰু মৰ্যদাৰ সৈতেহে সম্পৰ্কিত। মানুহৰ জীয়াই থকাৰ প্ৰতাহ্বান অস্ত্ৰ শস্ত্ৰ বা যুদ্ধ নহয়, বৰঞ্চ দৰিদ্ৰতা , পুষ্টিহীনতা পৰিৱেশ সংকট ইত্যাদিহে।

বৰ্তমান সময়ত প্ৰব্ৰজন, সন্ত্ৰাসবাদ , দৰিদ্ৰতা, মানৱ অধিকাৰ উলংঘা, মহামাৰী আদি বিষয়বোৰ মানৱ নিৰাপত্তাৰ লগত বিশেষভাৱে জড়িত হৈ পৰিছে । এই বিষয়বোৰে মানৱ নিৰাপত্তাৰ ক্ষেত্ৰত এক ডাঙৰ সমস্যা হিচাপে চিহ্নিত হৈছে। এই সমস্যাবোৰে সাম্প্ৰতিক সময়ত অতি ভয়াবহ আৰু জটিল ৰূপ ধাৰণ কৰিছে আৰু ই ব্যক্তি আৰু ৰাষ্ট্ৰৰ নিৰাপত্তালৈ গভীৰ প্ৰত্যাহ্বান সৃষ্টি কৰিছে। বৰ্তমান যুগত মানৱ জাতিটোৱে দৈনন্দিন জীৱনৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপতে প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হবলগীয়া হৈছে আৰু ইয়াৰ বাবে নিৰাপত্তাৰ প্ৰয়োজন হৈছে।

গতিকে দেখা যায় যে মানৱ নিৰাপত্তাৰ ধাৰণাটো অতি বহল ধাৰণা আৰু ইয়াৰ পৰিসৰ অতি ব্যাপক। বৰ্তমান বিশ্বায়নৰ যুগত আৰু বৰ্ধিত গোলকীয় সমস্যাবোৰেই মানৱ নিৰাপত্তাৰ পৰিসৰ যথেষ্ট বৃদ্ধি হৈ আহিছে।

সহায়ক গ্ৰন্থ

১/ৰফিক জামান, মানস প্ৰতিম বৰুৱা, বৰ্ণালী কলিতা
(সমসাময়িক ৰাজনৈতিক বিষয়) প্ৰকাশক: অসম বুক ডিপো
প্ৰথম প্ৰকাশ: আগষ্ট ২০১৪
২/ নীলাক্ষি ভূঞা (ৰাজনীতি বিজ্ঞান)
প্ৰকাশক: বিনয় কুমাৰ ডেকা, পৰেশ পাটোৱাৰী
মৃত্যুঞ্জয় প্ৰকাশন প্ৰথম প্ৰকাশ: জুলাই ২০২১

ষ্টিফেন হকিং ৰ এক চমু ইতিহাস

বৰষা ৰাভা
স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
ভূগোল বিজ্ঞান বিভাগ
জনাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

সময়ৰ ইতিহাস লিখা মানুহজন আজি নিজেই ইতিহাস হ'ল। মৃত্যুক জয় কৰি মানুহজন আমাৰ মাজৰ পৰা চিৰকাললৈ গুচি গ'ল। কিন্তু আমাৰ বাবে, আনকি আহি থকা প্ৰজন্মৰ বাবেও সন্ধান দি গ'ল তেওঁ অজস্ৰ কথাৰ। হয়তো তেওঁ যিবোৰ কথা আমাক তুলি দি গলঁ , সেই কথাবোৰ তেওঁৰ বাদে আনে আমাক কেতিয়াও দিব নোৱাৰিলেহেঁতেন। এখন হুইল চেয়াৰত বহিয়েই মহাব্ৰহ্মাণ্ডৰ মহা মহা ৰহস্যৰ কথা তেওঁ আমাক জানিবলৈ দিলে। মহান বিজ্ঞানি গেলিলিঅ' গেলিলিৰ ৩০০ সংখ্যক মৃত্যু দিৱসৰ দিনা জন্ম লোৱা এই শক্তিশালী মনৰ বিজ্ঞানীজনৰ মহাপ্ৰয়াণ ঘটে আন এগৰাকী বিশ্ববিশ্ৰুত বিজ্ঞানী এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনৰ জন্ম দিৱস ১৪ মাৰ্চৰ দিনা।

সিদিনা আছিল ১৯৪২ চনৰ ৮ জানুৱাৰী। প্ৰখ্যাত জোতিৰ্বিজ্ঞানী গেলিলিঅ' গেলিলিৰ ৩০০ সংখ্যক মৃত্যু দিৱস। এনে এটা দিনতে ইংলেণ্ডৰ অক্সফ'ৰ্ডৰ চিকিৎসক ফ্ৰেংক হকিং আৰু ইছ'বেলৰ ঘৰলৈ আহিছিল এটি দেৱ শিশু। জন্মৰ সময়ত শিশুটি স্বাভাৱিক হৈয়েই জন্মিছিল। ৰূপে-গুণে আন শিশুসকলৰ দৰেই চেহেৰা আছিল শিশুটিৰ। তেনেদৰেই এদিন - দুদিনকৈ ডাঙৰ হৈছিল শিশুটি। মাক-দেউতাকে নাম ৰাখিছিল ষ্টিফেন। পিতৃ ফ্ৰেংক ক্ৰান্তীয় ৰোগৰ এগৰাকী বিশেষজ্ঞ। মাতৃ

লিবাৰেল পাৰ্টিৰ এগৰাকী সক্ৰীয় কৰ্মী। ষ্টিফেনৰ চাৰিওদিশে কেৱল কিতাপ আৰু কিতাপ। চাৰিজন ভাই-ককাইৰ মাজত সকলোতকৈ ডাঙৰ ষ্টিফেন। ডাঙৰ হৈ এদিন ষ্টিফেন পঢ়িবলৈ গ'ল ছেইণ্ট আলবানৰ হাইস্কুললৈ। সেয়া ১৯৫২ চনৰ কথা। ষ্টিফেন কিছু এলেহুৱা যদিও তেওঁৰ বুদ্ধিদীপ্ততাৰ বাবে লগ-সমনীয়াবোৰে মাতিবলৈ ল'লে আইনষ্টাইন বুলি। তাত শিক্ষা শেষ কৰি কি পঢ়িব এই লৈ লাগিল লেঠা। দেউতাকে ষ্টিফেনক পঢ়ুৱাব খোজে চিকিৎসাবিজ্ঞান। পিছে ষ্টিফেনৰ ইচ্ছা বিজ্ঞানী হোৱাৰ। অৱশেষত সিদ্ধান্ত হ'ল যে তেওঁ বিজ্ঞান পঢ়িব। সেইমতে ১৯৫৯ চনত ষ্টিফেন ভৰ্তি হ'ল অক্সফ'ৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পদাৰ্থবিজ্ঞান বিভাগত। তাত তেওঁ প্ৰথম শ্ৰেণী লৈ স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰে। ১৯৬২ চনত স্নাতক ডিগ্ৰী লৈয়েই তেওঁ উৰা মাৰে কেমব্ৰিজ অভিমুখে। কেমব্ৰিজত ষ্টিফেনে ডেনিছ স্কিয়ামাৰ তলত 'প্ৰপাৰ্টিজ অৱ দা এক্সপাণ্ডিং ইউনিভাৰ্ছ' বিষয় লৈ মহাকাশতত্ত্ব সম্পৰ্কে গৱেষণা আৰম্ভ কৰে। কিন্তু ১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ কোনোবা এটা দিনত সকলো যেন ওলট-পালট হৈ গ'ল। সম্ভেদ ওলাল যে তেওঁৰ শৰীৰটো ঘুণীয়া কৰি আনিছে এটা দুৰাৰোগ্য ব্যাধিয়ে।

২১ বছৰীয়া ডেকাজন কিছু স্থবিৰ হৈ পৰিল। তেওঁৰ শৰীৰৰ বিভিন্ন পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰি দেখা গ'ল যে ৰোগটো সৰু নহয়। তেওঁৰ বাবে কিমান যে অনাকাংক্ষিত আছিল এই খবৰটো। চিকিৎসকে ক'লে- 'এমিঅ'ট্ৰফিক লেটাৰেল স্কেলৰ'ছিছ' ৰোগত আক্ৰান্ত হৈছে ষ্টিফেন। ইংলেণ্ডত এই ৰোগবিধক 'মটৰ নিউৰণ ৰোগ' নামে জনা যায়। এই ৰোগবিধ হ'লে শৰীৰৰ অংগবোৰ দুৰ্বল হয়, খোৱা-লোৱা আৰু শ্বাস- প্ৰশ্বাস কষ্টকৰ হয়, লাহে লাহে শৰীৰৰ পেশীবোৰ বিকল হৈ মানুহজন দুৰ্বল হৈ পৰে। এনেকৈয়ে এদিন এটা সময়ত মৃত্যুক আঁকোৱালি ল'বলগীয়া হয়। চিকিৎসকে ষ্টিফেনৰ অৱস্থা প্ৰত্যক্ষ কৰি এই কথা ন-দি ক'লে যে তেওঁ আৰু বৰ বেছি দুবছৰমানহে জীয়াই থাকিব। এই কথা জানিব পাৰি মানসিকভাৱে ভাগি পৰা ষ্টিফেনৰ মনটো জোঁকাৰি গ'ল। একো উৱাদিহ নাপাই চিকিৎসালয়ৰ বিছনাতে মূৰ গুঁজি দিলে ষ্টিফেন হকিঙে।

ষ্টিফেন হকিঙে এদিন হঠাতে সাৰ পাই উঠিল। দেখিলে চিকিৎসালয়ত তেঁও শুই থকা বিচনাৰ কাষৰ বিচনাখনত লিউকেমিয়াত ভোগা এজন ল'ৰাই মৃত্যুৰ সৈতে যুঁজ দি হাৰি গ'ল। হকিঙে ভাবিলে- তেওঁতকৈয়ো এই ল'ৰাটোৰ অৱস্থা বহু বেয়া আছিল। অনেকৰ অৱস্থাই হয়টো তেওঁতকৈ বেয়া। অন্ততঃ তেওঁটো জীয়াই আছে ! এই কথাই তেওঁক যেন কিবা এটা সাহস দিলে। তেওঁ মনৰ মাজত দ'ম বান্ধি থকা সকলো দুৰ্বল চিন্তা আঁতৰাই চিকিৎসকৰ পৰামৰ্শ লৈ ঘৰলৈ ঘূৰি আহিল। শৰীৰৰ অৱস্থা কিন্তু ভাল নহ'ল । ঘৰতে তেঁওৰ সেৱা-শুশ্ৰূষাৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। ৰোগৰ যন্ত্ৰণা সত্ত্বেও সাংঘাতিক মানসিক শক্তিৰ বলতে অধ্যয়ণ সম্পূৰ্ণ কৰি ১৯৬৬ চনত ষ্টিফেন হকিঙে লাভ কৰিলে ডক্টৰেট ডিগ্ৰী।

ডক্টৰেট ডিগ্ৰী লোৱাৰ পিছত ষ্টিফেন হকিঙে কৃষ্ণ গহ্বৰ সম্পৰ্কে গৱেষণা আৰম্ভ কৰে। তেওঁৰ অধ্যয়ন মতে কৃষ্ণ গহ্বৰৰ পৰা এক মহাকৰ্ষণিক বলক্ষেত্ৰত সৃষ্ট পদাৰ্থকণা বাহিৰলৈ ওলাই আহে। এই প্ৰক্ৰিয়া এহেজাৰ কোটি বছৰ পৰ্যন্ত চলি থাকিব পাৰে। শেষত

গৈ এটা সময়ত ই অতিশয় উত্তপ্ত হৈ বিস্ফোৰিত হয়। তাৰপৰাই বিকিৰিত হয় অতি উচ্চ ক্ষমতাসম্পন্ন পদাৰ্থকণা। বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰখনত ইয়াকে 'হকিং বিকিৰণ' নাম দিয়া হৈছে।

ইয়াৰ পিছত যেন ষ্টিফেন হকিং নামৰ মানুহজনৰ শৰীৰটো নিজৰ হৈ নাথাকিল। তেওঁ পেং এৰি বহিল হুইল চেয়াৰত । শৰীৰ যিমানে অৱশ হৈ আহিল সিমানে আহিল মান-যশস্যা। ১৯৭৪ চনত ৩২ বছৰ বয়সতে তেওঁ ব্ৰিটেইনৰ ৰয়েল ছ'চাইটিৰ এগৰাকী সদস্য হয়। ১৯৭৮ চনত হকিঙে লাভ কৰে সন্মানীয় 'এলবাৰ্ট আইনষ্টাইন বঁটা'। ১৯৮৫ চনত তেওঁৰ ট্ৰেকিঅ'ট'মি অস্ত্ৰোপচাৰ কৰিব লগা হয়। এই চিকিৎসাৰ ফলত তেঁও হেৰুৱাবলগীয়া হয় বাক ক্ষমতা । এনে অৱস্থাৰে পৰি থকা সময়ত কেলিফৰ্ণিয়াৰ এগৰাকী কম্পিউতাৰ বিশেষজ্ঞ ৱাল্ট ৱল্টজে 'ইকুৱেলাইজাৰ' নামৰ এক বিশেষ কম্পিউতাৰ প্ৰগ্ৰাম প্ৰস্তত কৰি হকিঙক উপহাৰ দিয়ে । ফলত তেঁও তিনি হাজাৰমান শব্দৰে প্ৰয়োজনীয় আখৰ বাছি বাক সংশ্লেষকৰ জৰিয়তে কথা ক'ব পৰা হয়। মিনিটত পোন্ধৰটামান শব্দ উচ্চাৰণ কৰিব পৰা যন্ত্ৰটো আঙুলিৰে ছুইচ টিপি নিয়ন্ত্ৰিত কৰিবলৈ সক্ষম হয় হকিং। হকিঙৰ বাবে এইটোও সুবিধা আছিল যে ইয়াক মগজু আৰু চকুৰ দৃষ্টিৰেও অপাৰেট কৰিব পাৰি।

হুইল চেয়াৰত 'বন্দী' এটা জীৱনৰ মাজতে ১৯৮৮ চনত হকিঙে লিখি উলিয়ালে তেঁওৰ কালজয়ী গ্ৰন্থ 'এ ব্ৰীফ হিষ্টৰী অফ টাইম'। মাথোঁ ১৩ সপ্তাহতে গ্ৰন্থখনৰ কপি কোটিৰ হিচাপত বিক্ৰী হৈছিল। গ্ৰন্থখনে আঁজুৰি আনিছিল 'কেম্পেইন অৱ অনাৰ' সন্মান। একে সময়তে হকিঙক কেমব্ৰিজ বিশ্ববিদ্যালয়ে প্ৰদান কৰে সন্মানীয় 'ডক্টৰ অৱ চায়েন্স' উপাধি।

ভাৰতলৈও আহিছিল ষ্টিফেন হকিং। ২০01 চনত ১৬ দিনীয়া ভ্ৰমণসূচীৰে ভাৰতলৈও আহিছিল। হকিঙে পৃথিৱীৰ ইমূৰ-সিমূৰ দৰ্শন কৰিছিল। এণ্টাৰ্কটিকালৈও গৈছিল ষ্টিফেন হকিং। বায়ু শূন্যতাত ওপঙি থাকিও বিশেষ অভিজ্ঞতা লাভ কৰিছিল বিশিষ্ট বিজ্ঞানীগৰাকীয়ে। ২১ বছৰ বয়সত চিকিৎসকে আৰু দুবছৰহে জীয়াই থাকিব বুলি কোৱা ব্যক্তিগৰাকীয়ে জীৱনৰ বাকী সময়খিনিক 'বনাছ' বুলি অভিহিত কৰিছিল আৰু অতিৰিক্ত ৫৫ বছৰ জীয়াই থাকি প্ৰচুৰ মানসিক শক্তিৰ পৰিচয় দিয়ে এই মহান বিজ্ঞানীগৰাকীয়ে। হকিং আজিৰ বিশ্বৰ সবাতোকৈ জনপ্ৰিয় বিজ্ঞানী। ১৩ টা সন্মানীয় ডিগ্ৰীৰ অধিকাৰী হকিং। তেঁও লিখিছিল ২২৪টা নিবন্ধ। প্ৰকাশ পাইছে ১৫খন গ্ৰন্থ। বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ উৎপত্তি, কৃষ্ণ গহ্বৰৰ ৰহস্য আৰু সময়ৰ গতি সম্পৰ্কে গভীৰ অধ্যয়ন কৰি ২০১৮ চনত, ৭৬ বছৰ বয়সত ব্ৰিটেইনৰ কেমব্ৰিজ নগৰীৰ নিজৰ বাসভৱনত শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে মহান বিজ্ঞানী ষ্টিফেন উইলিয়াম হকিঙে।

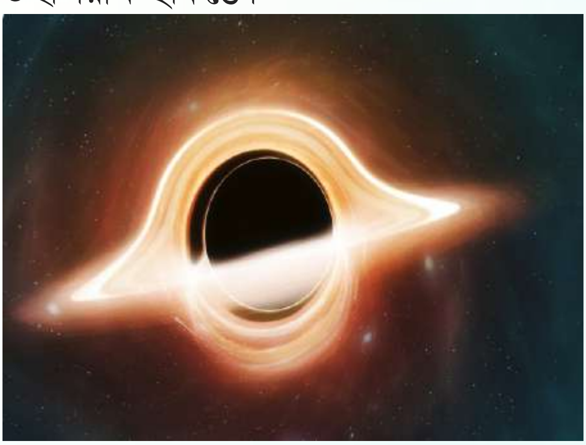

কৃতজ্ঞতা ঃ এক ইতিবাচক আচৰণ

বিজয়া ডেকা
উপাধ্যক্ষা
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

কৃতজ্ঞতা এপাহ ধুনীয়া ফুল, যি অন্তৰৰ পৰা ফুলি উঠে
(Gratitude is the fairest blossom which springs from the soul)
-Henry Word Beecher.

প্ৰতিগৰাকী ব্যক্তিৰে জীৱনত কিবা কৰাৰ আশা আকাংক্ষা থাকে। এই আশা পূৰণ কৰিবলৈ কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিবলগীয়া হয়। লগতে আনৰ সহায়-সহযোগৰ প্ৰয়োজন হয়। নিজেও আনক সহায় কৰিবলগীয়া হয়। মানুহে কেতিয়া আনৰ পৰা সহায় ল'বলগীয়া হয় নতুবা আনক কিধৰণে কেতিয়া সহায়ৰ হাত আগবঢ়াবলগীয়া হয় কোনেও বহু সময়ত আগতীয়াকৈ গম নেপায়। আনহাতে মানুহ সামাজিক প্ৰাণী হোৱা বাবে প্ৰতিগৰাকী ব্যক্তিয়ে কিবা নহয় কিবা সামাজিক অনুষ্ঠানৰ লগত জড়িত থাকে। ব্যক্তিগত তথা সামাজিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে সহায়-সহযোগ অতীব প্ৰয়োজন। দুই এগৰাকীৰ ক্ষেত্ৰত ব্যতিক্ৰম যদিও প্ৰায়বোৰ লোকেই আনৰ সহায় অবিহনে কামত সফলতা অৰ্জন কৰিব নোৱাৰে। বহু সময়ত দেখা যায় মানুহে কামত সফলতা লাভ কৰাৰ পিছত সহায় কৰা ব্যক্তিগৰাকীক কৃতজ্ঞতা জনাবলৈ পাহৰি যায়।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ এক মানৱীয় গুণ যি এজন ব্যক্তিৰ মহানুভৱতা প্ৰকাশ কৰে। এই সজ আচৰণ প্ৰশংসা স্বৰূপ। কোনো আনুষ্ঠানিক সভা আদিৰ অন্তত কৃতজ্ঞতা স্বৰূপে শলাগৰ শৰাই আগবঢ়োৱা হয়। কিতাপৰ লিখকে পাতনিতে কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰা, গৱেষকে গৱেষণা পথ নিৰ্দেশক গুৰুজনাৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা জনোৱা, পৰীক্ষা আদিত সুখ্যাতিৰে সফলতা লাভৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জনোৱা, খেলুৱৈসকলে, গায়কসকলে অথবা চিত্ৰকৰসকলেও কৃতজ্ঞতা জনোৱা কাৰ্যই তেওঁলোকৰ ব্যক্তিত্ব অধিক উজ্বলাই তোলে।

কৃতজ্ঞতা শব্দৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ 'Grateful' লেটিন ভাষাৰ 'Cratus' শব্দৰ পৰা আহিছে। ইয়াৰ অৰ্থ 'pleasing' অৰ্থাৎ আনন্দদায়ক।

'কৃতজ্ঞতা' নিবেদন সুন্দৰ জীৱন-যাপনৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ বুলিব পাৰি। মাৰ্জিত, সুৰুচী সম্পন্ন জীৱন-যাপনত কৃতজ্ঞতাই এক বিশেষ ভূমিকা বহন কৰি আছে। ব্যক্তিভেদে মানুহৰ দৃষ্টিভংগী ইতিবাচক বা নেতিবাচক দুই ধৰণৰ হোৱা দেখা যায়। কৃতজ্ঞতা ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ অন্তৰ্গত। ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানে আনন্দময় জীৱন, নিয়োজিত জীৱন আৰু অৰ্থপূৰ্ণ জীৱন গঢ়িবলৈ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে অধ্যয়ন কৰে। Melody Beattieএ কৃতজ্ঞতা সম্বন্ধে এইদৰে মতামত আগবঢ়াইছে - 'কৃতজ্ঞতাই আমাৰ অতীতৰ জ্ঞান দিয়ে, বৰ্তমানৰ কাৰণে শান্তি আনে আৰু কাইলৈৰ বাবে দৃষ্টি দিয়াৰ শক্তি দিয়ে' (Gratitude makes sense of our past, brings peace for today and creates a

vision for tomorrow.) সেইদৰে Jacques Maritain ৰ মতে “কৃতজ্ঞতা হৈছে শিষ্টাচাৰৰ অতি উত্তম আৰ্হি” (Gratitude is the most exquisite form of courtesy.)

কৃতজ্ঞতা হৈছে সহযোগৰ স্বীকৃতি প্ৰদান। কিছুপৰিমাণে ইয়াত আবেগ জড়িত থাকে আৰু ই স্বতঃস্ফুৰ্ত। গৱেষণাৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত হৈছে যে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপনৰ স্বৰূপ ব্যক্তিভেদে পৃথক হয়। কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলে উভয় ব্যক্তিয়ে সুখানুভৱ লাভ কৰে। আগলৈ অধিক কাম কৰিবলৈ বা সহযোগিতা আগবঢ়াবলৈ প্ৰেৰণা যোগায়। কৃতজ্ঞতা নিবেদন নকৰাৰ বাবে বহুসময়ত দুজন ব্যক্তিৰ মাজত থকা দীৰ্ঘদিনীয়া সম্বন্ধত ব্যাঘাট জন্মাও দেখা যায়। কৃতজ্ঞতাই মানুহৰ মনত এক সুন্দৰ আন্তৰিক বান্ধোনৰ সৃষ্টি কৰে।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰে এজন ব্যক্তিৰ ব্যক্তিত্ব সুন্দৰ কৰাৰ দৰে অনুষ্ঠান এখনকো মহান কৰি তোলে। কোনো অনুষ্ঠানত ভাল কাম কৰা ব্যক্তিসকলৰ নাম, নামফলক আঁৰি থোৱা, বিশেষ ব্যক্তিৰ প্ৰতিমূৰ্তি স্থাপন কৰা, তেওঁলোকৰ নামত দিৱস উদ্‌যাপন কৰা, প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা, বক্তৃতামালা অনুষ্ঠিত কৰা আদি কাম কৃতজ্ঞতাৰে নিদৰ্শন। এনে কামে অনুষ্ঠান আদিৰ গৰিমা জনমানসত ইতিবাচকৰূপত উদ্ভাসিত কৰাত যথেষ্ট বৰঙণি যোগায়। নৱ প্ৰজন্মক নিস্বাৰ্থভাৱে কাম কৰিবলৈ প্ৰেৰণাও দিয়ে।

মন কৰিবলগীয়া যে কৃতজ্ঞ ব্যক্তিয়ে নিজে লাভ কৰা আনন্দখিনি আন্তৰিকতাৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰে আৰু নিজৰ জীৱনটো সুন্দৰভাৱে উপভোগ কৰিব পাৰে। এওঁলোক আশাবাদী হোৱাৰ লগতে সু-মানসিক স্বাস্থ্যৰ অধিকাৰী হয়। ইতিবাচক দৃষ্টিভংগীৰে কামত হাত দিয়া বাবে ক্ষুদ্ৰতম বস্তুকো মূল্যবান কৰি তোলে। গতিশীল মনৰ অধিকাৰী হোৱা বাবে এনে লোকে ন ন কথা শিকিবলৈ আগ্ৰহী হোৱা দেখা যায়। আনক বিশ্বাস কৰা,ক্ষমা কৰা, দয়া কৰা, সহমৰ্মিতা প্ৰকাশ কৰা আদি গুণে এওঁলোকক উদাৰ আৰু সুখী কৰি তোলে। Aristotle ৰ মতেও 'All virtues have value and virtue of gratitude helps to increase feeling of satisfaction with our lives and keeps us from falling into the express of a greedy or entitled frame of mind.

According to Dr. Robert Emmon, there are three stages of gratitude-

(i) Recognizing what we are grateful for,

(ii) Acknowledging it and

(iii) Appriciation it.

In other words appreciation is the final component and the last stge in the gratitude process.

শেষত আমি ক'ব লাগিব যে ‘কৃতজ্ঞতা'ই মানসিক চাপ হ্ৰাস কৰে, অকলশৰীয়াভাৱ দূৰ কৰি আন্তৰিকতাৰ ভাৱ জগাই তোলে। আনকি সুন্দৰ টোপনি অহাতো সহায় কৰে। সেয়েহে আমি শিশুসকলক সৰুৰে পৰাই ‘ধন্যবাদ' জনাবলৈ, কৃতজ্ঞতা' প্ৰকাশ কৰিবলৈ, ভাল কাম বা আনৰ সহযোগৰ বাবে প্ৰশংসা কৰিবলৈ শিকাবলৈ পৰিৱেশ ৰচনা কৰিব লাগে। ঘৰ তথা বিদ্যালয়ত সুন্দৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰি শিশুসকলক ইতিবাচক দৃষ্টিভংগীৰে জীৱনটো উদ্‌যাপন কৰিবলৈ সুযোগ প্ৰদান শান্তি, সম্প্ৰীতি বৃদ্ধিৰ লগতে দেশৰ প্ৰগতিত বৰঙণি যোগাই সুন্দৰ পৃথিৱী এখন গঢ়ি তোলাটো আমাৰ সকলোৰে কৰ্তব্য।

***

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ 'জখমী যাত্ৰী' উপন্যাসঃ

এক সামগ্ৰিক আলোচনা

গায়ত্ৰী খাৰঘৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ,
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

০.০ অৱতৰণিকা

জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজয়ী মামণি ৰয়ছম গোস্বামী অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ লগতে ভাৰতীয় সাহিত্য জগতৰো এটা চিনাকি নাম। সাহিত্য একাডেমী বঁটা, অসম সাহিত্য সভাৰ বঁটা, কথা সন্মান, কমল কুমাৰী বঁটা আদি বিভিন্ন সন্মানেৰে সন্মানিত মামণি ৰয়ছন গোস্বামী মূলতঃ মানৱতাবাদী লেখক। সমাজত চলি থকা শোষণ, অনীতি, মানৱীয় মূল্যবোধত আঘাত সনা সামাজিক মূল্যবোধৰ বিৰুদ্ধে মামণি ৰয়ছম গোস্বামীয়ে হাতত কলম তুলি লৈছিল। ছাত্ৰাৱস্থাতে চুটি গল্প লেখি অসমীয়া সাহিত্যৰ জগতত পদাৰ্পণ কৰা মামণি ৰয়ছম গোস্বামীয়ে পৰৱৰ্তী সময়ত উপন্যাস, আত্মজীৱনী-জীৱনী, গৱেষণা গ্ৰন্থ, সম্পাদিত গ্ৰন্থ, বিভিন্ন ভাষাৰ পৰা অনুদিত গ্ৰন্থেৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৱদান আগবঢ়াই থৈ গৈছে। ডঃ হীৰেন গোহাঁইৰ ভাষাত — "মামণি ৰয়ছম গোস্বামী বৰ্তমান সময়ত অসমীয়া সাহিত্য জগতত হোৱা অসাধাৰণ সৃষ্টি Mamoni Raisom Goswami is the most extraordinary thing to have happen in Assamese literature in recent years. There cant be any doubt that she is a major author from whom great thing can be expected.*জীৱন আৰু সাহিত্যক একে কৰি পেলোৱা ৰয়ছম গোস্বামীৰ প্ৰতিটো সাহিত্যিক লেখাতে বাস্তৱতাৰ উমান পাব পাৰি লগতে

প্ৰায়সমূহ বৰ্ণনাতে চাক্ষুস অভিজ্ঞতাৰ উপস্থিতিৰ আভাস পোৱা যায়। প্ৰায় এক ডজন উপন্যাসেৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ শক্তিশালী ঔপন্যাসিকা হিচাপে সন্মান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ এখন সুখপাঠ্য উপন্যাস হ'ল 'জখমী যাত্ৰী'। ১৯৯০ চনত প্ৰকাশিত এই উপন্যাসখন সততে আলোচনাৰ আওতাৰ পৰা আঁতৰি থকা দেখা যায়, যদিও এই উপন্যাসখনে এটা ব্যতিক্ৰমী ৰূপত উপন্যাসিক ৰয়ছম গোস্বামীক কঢ়িয়াইছে। 'জখমী যাত্ৰী' উপন্যাসৰ আলোচনাৰ আৰম্ভণিতেই এটা কথা ক'ব লাগিব যে, উপন্যাসখনত ভ্ৰমণ কাহিনীৰ দৰে বৰ্ণনা পোৱা যায়। ই কল্পনাৰ ভিত্তিতে নে ভ্ৰমণ কাহিনীৰ আলমতে চৰিত্ৰসমূহ সজাইছে যি বিচাৰ্যৰ বিষয়।

১.০ 'জখমী যাত্ৰী' উপন্যাসৰ আলোচনা

এই উপন্যাসখনৰ এগৰাকী কথক আছে, যি কাহিনীবোৰ, উপন্যাসখন, চৰিত্ৰবোৰৰ বৰ্ণনাই গৈ থাকে। এই কথকজনো উপন্যাসখনৰে এটা চৰিত্ৰ নাম ৰাজবালা দেৱী ৰাজবালা দেৱী দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক। ১৯৮৫ চনৰ দিল্লীত বসবাস কৰা ৰাজবালা দেৱীৰ চৌপাশে ঘটা বিভিন্ন ঘটনা, ৰাজবালা দেৱীয়ে লগ পোৱা বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ কাহিনীবে জখমী যাত্ৰী উপন্যাসখন সজ্জিত। এগৰাকী ঔপন্যাসিকৰ বাবে তেওঁৰ উপন্যাসৰ প্ৰতিটো চৰিত্ৰই নিজৰ আপোন

যদিও কেতবোৰ চৰিত্ৰ থাকে যিটো চৰিত্ৰৰ মাজেৰে ঔপন্যাসিকে নিজেই ভূমুকি মাৰে। ৰাজবালা দেৱী তেনে এটা চৰিত্ৰ আৰু নিঃসন্দেহে এই চৰিত্ৰ মামণি ৰয়ছম গোস্বামী নিজে। ৰাজবালা দেৱীৰ উপৰিও হৰনাথ সিং মস্তানা, হৰিদেৱী, গুলছন ৰাজভী, ৰাজপাল গুপ্ত, জৰ্জ কৰ্ণিংহাম, কিন্নৰী বাৰ্মা, নসিব ইছমাইল, দয়ানন্দ কাপুৰ, তেওঁৰ পুত্ৰ অনুপ কাপুৰ, শাস্ত্ৰী উকীল আদি সৰু-বৰ অনেক চৰিত্ৰ উপন্যাসখনত আছে, যি জখমী যাত্ৰীৰ সহযাত্ৰী হৈছে।

আলোচনা কৰোতে উপন্যাসখনৰ কাহিনীক আলমত কৰি আলোচনা আগবঢ়ালেহে এটা সাৰ্থক আলোচনা সম্ভৱ হ'ব যেন বোধ হয়, কাৰণ উপন্যাসখনৰ প্ৰতিটো চৰিত্ৰ, সংলাপ, সমস্যা, সংঘাত তথা পৰিবেশ চিত্ৰণৰ মাজত এক অদ্ভুত সামঞ্জস্য আছে যিয়ে প্ৰকৃত অৰ্থত 'জখমী যাত্ৰী' নামটোৰ সাৰ্থকতা প্ৰতিপন্ন কৰিছে। এই উপন্যাসখনত আছে দুটা অসফল প্ৰেমৰ কাহিনী; হৰনাথ সিং মস্তনাৰ আৰু হৰিদেৱীৰ আৰু ৰাজবালা দেৱী আৰু গুলছন ৰাজভীৰ। তাৰ লগতে আছে পত্নী-পুত্ৰক হেৰুৱাই সৰ্বশ্ৰান্ত, নিসংগ হোৱা এজন ব্যক্তি জৰ্জ কাৰ্ণিংহাম চাহাবৰ কাহিনী, যমজ ভাতৃক চকুৰ সন্মুখতে হত্যা কৰা চাই মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুৱাই পেলোৱা এজন ভাতৃ তথা ব্যৱসায়ী দয়ানন্দ কাপুৰৰ পুত্ৰ অনুপ কাপুৰৰ কাহিনী, প্ৰেমত প্ৰতাৰিত হৈ ধনী বৃদ্ধ ব্যৱসায়ীৰ লগত বিয়া হৈ অপমান পোৱা ধুনীয়া ষোড়শী কিন্নৰী বাৰ্মাৰ কাহিনী; এই সকলো গৈ যেন শেষত এটা বিন্দুত ৰৈ গৈছে। হৰিদেৱী আৰু হৰনাম সিং মস্তানাৰ প্ৰেম হিন্দু-শিখৰ প্ৰেম, যন্ত্ৰ পাৰিবাৰিক বিভেদ, জাত-পাতৰ বিভেদ আৰু শেষত গৈ হৰিদেৱীয়ে আত্মহত্যা কৰিছে, হবনাম সিং মস্তানাই হাতত বন্দুক লৈ বিপ্লৱী হৈ পৰিছে। ৰাজবালা দেৱী আৰু গুলছন ৰাজভী, ভাল বন্ধু। প্ৰকৃততে বন্ধুতকৈ বেছি, কিন্তু অব্যক্ত। শেষত গুলছন কেঞ্চাৰ ৰোগত আক্ৰান্ত হয় আৰু পতি

বিয়োগৰ পিছত লগ হিচাপে গুলছন বিচাৰি পোৱা ৰাজবালা দেৱী পুনৰ দুখৰ মাজত ডুব দিছে। দিল্লীৰ ৰাজপথতে বাছে মহতীয়াই থৈ যোৱা পুত্ৰৰ স্মৃতি আৰু মৰমী পত্নীৰ বিয়োগৰ স্মৃতি বুকুত সাবটি ভ্ৰমণ কাৰ্যসূচীত যোগ দিয়া বয়সস্থ কাৰ্ণিংহাম চাহাব এজন নিসংগ ব্যক্তি, বাৰ্দ্ধক্যৰ নিসংগতাৰ লগতে মনৰ পৰাও তেওঁ নিসংগ । পত্নী-পুত্ৰৰ স্মৃতি ৰোমন্থন কৰি তেওঁ পেৰিছৰ গীৰ্জা, ৰাজপ্ৰসাদ, বাগিচাত ঘূৰি ফুৰিছে । সুন্দৰী কিন্নৰী বাৰ্মা যাৰ ঘৰৰ আৰ্থিক অবস্থা ভাল নাছিল। কিন্তু তাইৰ ৰূপত বন্দী হৈ এজন কোটিপতি ব্যৱসায়ীৰ পুত্ৰই তাইক বিয়া কৰোৱাৰ কথা দি তাইক গৰ্ভৱতী কৰিছিল। কিন্তু প্ৰেমিকজন তাই এৰি গুচি গৈছিল বিদেশত পঢ়িবলৈ। গৰ্ভৰ সন্তান নষ্ট কৰি তই পুনৰ বিয়া হৈছিল এজন ধনী বৃদ্ধ চৰকাৰী উচ্চপদস্থ বিষয়াৰ লগত। যি অভ্যন্তজ চৰিত্ৰহীন আছিল আৰু তাইকো তেনে হ'বলৈ বাধ্য কৰাইছিল। ঠিক একেদৰে নিজ ভাতৃক চকুৰ সন্মুখতে হত্যা হোৱা দেখা অনুপ কাপুৰ মৰ্মবেদনা...। দিল্লীৰ ধনী ব্যবসায়ী দয়ানন্দ কাপুৰৰ যুঁজা পুত্ৰহাল অকস্মাত সোমাই পৰিছিল হিন্দু-শিখৰ মাজৰ এটা সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষত আৰু তাতে দুজনমান শিখ লোকে কোবাই বোবাই মাৰিছিল অনুপ কুমাৰ ভাতৃক। তাৰ পিছত অনুপ কাপুৰে হেৰুৱাই পেলাইছিল মানসিক ভাৰসাম্য, প্ৰতিজন শিখ যুৱক তেওঁৰ বাবে হৈ পৰিছিল আতংকবাদী। হৰনামো ইয়াৰ পৰা সাৰি যোৱা নাছিল। আৰু এই সকলো কাহিনী ৰাজবালা দেৱীয়ে জানিব পাৰিছে প্ৰতিটো চৰিত্ৰৰ পৰা। সহযাত্ৰী হিচাপে থকা প্ৰতিজন যাত্ৰীয়ে যে জখমী মনৰ সেই ধাৰণা অতি সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ হৈছে ইয়াত ৰাজাবালা দেৱীৰ মুখেৰে এনেদৰে-

"মোৰ ভাৰ হল, হৰনাথ সিং মস্তনা, কাৰ্ণিংহাম চাহাব আনকি কিন্নৰী বাৰ্মায়ো মোক বিশ্বাস কৰিছে। প্ৰশ্ন নকৰাকৈয়ে কিন্নৰীয়ে একান্ত ব্যক্তিগত কথা কিছুমান খোলাখুলিকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। হৰনাথ সিং মস্তানাই তাৰ ৰহস্যময় কাগজৰ টোপোলাটো থ'বলৈ দিছে। কাপুৰ চাহাবে অকপটে নিজৰ ল'ৰাটোৰ মানসিক অৱস্থাৰ প্ৰকাশ কৰিছে। সকলোৱে যেন নিজৰ নিজৰ মনৰ বেজাৰৰ টোপোলাবোৰ মোৰ সন্মুখত বুলি ধৰিব খুজিছে হৃদয়ত জখম থকা আমি সকলোবোৰ জখমী যাত্ৰী হোটেল ইপকিউবৰ ফালে আগুৱাই গলো।" উপন্যাসখনৰ পটভূমি হিচাপে ভ্ৰমণ কাহিনীক লোৱা হৈছে। বিদেশ ভ্ৰমণৰ সুন্দৰ বৰ্ণনা ইয়াত পোৱা যায়। ক'ব পাৰি বিদেশ ভ্ৰমণত চখ থকা মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ ভ্ৰমণ অভিজ্ঞতাৰ আলমতে এই উপন্যাসৰ সৃষ্টি। এই বৰ্ণনাৰ মাজতে প্ৰকাশ পাইছে মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ কাব্যিক সৌন্দৰ্যৰ মনোমোহা বৰ্ণন, প্ৰতীক চিত্ৰকল্পৰ প্ৰকাশ। বৰ্ণনা আছে মনোমোহা ল্টাড্ৰম, কেথেড্ৰেল, পেৰিছ চতুৰ্দশ লুই দিনৰ বৰ্ণনা। মাৰ্বলৰ কাৰুকাৰ্যখনিত নটাড্ৰাম, কেথেড্ৰেলৰ অপূৰ্ব সৌন্দৰ্যই সকলোকে অভিভূত কৰিছিল। ভাৰচাইত চতুৰ্দশ লুইৰ নিৰ্দেশত অন্দ্ৰে লে নটে গঢ়ি তোলা পৃথিৱীৰ বিখ্যাত বাগিচাবোৰ লুইসে ফাৰ্ডৰ হাতৰ পৰশত আৰু মেহেনীয় হৈ উঠিছিল আৰু সেই পৃথিৱী বিখ্যাত ৰাজপ্ৰসাদটিৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিবলৈ সময় লগিছিল আঠাৰান্ন বছৰ, জাকজমক ৰাজপ্ৰসাদটোৰ প্ৰতিটো কোঠাৰ সৌন্দৰ্যই সকলো পোহৰাই পেলাইছিল। উপন্যাসখনৰ বৰ্ণনাতে সেই সৌন্দৰ্যৰ মনোমোহা ৰূপ বুজিব পাৰি। দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ ক'লা ধোঁৱাই পেৰিচক চুই গৈছিল যদিও সেই যুদ্ধৰ বিভীষিকইও ম্লান কৰিব পৰা নাছিল পেৰিচ চহৰৰ সৌন্দৰ্য। পেৰিচৰ সৌন্দৰ্যত আপোন পাহৰা হৈ সকলো ঘূৰি ফুৰোতে ৰাজবালা দেৱীয়ে বিচাৰিব খোজিছে প্ৰিয় অভিনেত্ৰী হেডী লামাৰৰ ঘৰ। অপূৰ্ব সুন্দৰ টিমলি চহৰত তেওঁলোকে চাইছে ফ্লেমিশ স্থপতি গিলো ভেলা ভেলিটৰ বাসেনা অব ইকেছাৰ্হ নামৰ মূৰ্তিটো। জৰ্জ কাৰ্ণিংহামৰ মুখেৰে ৰোমান সম্ৰাট আগষ্টাছৰ

কাহিনী শুনিছে- যাৰ আমোলত নাৰীসকল স্বাধীন আছিল। বিদেশ ভ্ৰমণৰ সৌন্দৰ্যৰ বৰ্ণনা এইদৰে পোৱা যায়-

"এটা সময়ত কাৰ্ণিংহাম চাহাবৰ লগত ভাৰচাইলছৰ বাগিচা চাবলৈ প্ৰাসাদৰপৰা বাহিৰলৈ ওলাই আহিলোঁ। মোৰ সন্মুখত উদ্ভাসিত হৈ উঠিল এক অন্য স্বৰ্ণ ৰাজ্য এয়া ভাৰচাইলছৰ বাগিচা। বাগিচাৰ মাটি কালিৰ পৰিমাণ হেনো চৈধ্য হেজাৰ আঠশ বিশ একৰ। সীমা দি ৰথা প্ৰাচীন দৈৰ্ঘ্য সাতাইশ মাইল। বাইশখন দুৱাৰে শোভা বৰ্ধন কৰিছে এই ভব্য প্ৰাচীৰ। এটা সময়ত আমি দ্যা লেন অব থ্ৰী ফাউন্টেনত উপস্থিত হ'লোঁ। শিল্পী ডেভাজদিনৰ অপূৰ্ব সুন্দৰ ডায়েনাৰ মূৰ্ত্তিৰ তলত আমি দুয়ো বহিলোঁ।" চিত্ৰকল্প প্ৰতীকৰ প্ৰয়োগ মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাহিত্যিক কৰ্মৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্য। ইয়াতে তেনে বৰ্ণনা পোৱা যায়— "ৰাতি পুৱাবলৈ হয়তো আৰু বেছি সময় নাছিল। খিৰিকীৰ ওচৰলৈ গৈ মই পৰ্দা দাঙি চালোঁ। কুঁৱলী আৰু পোহৰে পকা ডিমৰুৰ দৰে ৰং লৈছে। যেন এক ডালিমবৰণীয়া পুৰণি চাদৰ শৰীৰত লৈ এক বৃদ্ধ ৰাজকুমাৰী শুই আছে।" (চিত্ৰকল্প) একেদৰে, ওঁঠত লিপষ্টিকে এনেধৰণে জ্বলমলাই আছে যেন তেজেৰে লুতুৰি-পুতুৰি হৈ থকা দুটুকুৰা মঙহ এয়া মোৰ সন্মুখত উদং হৈছে। চিত্ৰকল্প) উপন্যাসখনৰ নাম 'জখমী যাত্ৰীয়ে এটা সাৰ্থক প্ৰতীক। মনেৰে জখম হোৱা এদল মানুহক যি প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে। উপন্যাসখনৰ ব্যৱহৃত ভাষাৰ কথাও ক'ব লাগিব। সহজ-সৰল ভাব ভাষাৰে উপস্থাপিত উপন্যাসখনত দিল্লীত বাস কৰা এগৰাকী অধ্যাপিকাৰ মুখত ঔপন্যাসিকে যি কেনো সময়ত সহিত্যিকভাষা দিছে আৰু আনকিছু সময়ত দিল্লীৰ ভাষাৰ প্ৰভাৱবোৰ প্ৰভাৱান্বিত ভাষা দিছে। বসতী, পৰিবাৰ (পৰিয়াল) আদি শব্দৰব্যৱহাৰ মন কৰিবলগীয়া।

2.০ সামৰণি

নিজৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ পৰা লেখনিৰ সমল বিচাৰি লোৱা মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ 'জখমী যাত্ৰী' এখন সফল উপন্যাস। ভ্ৰমণ কাহিনীক আলম কৰি লেখা এই উপন্যাসখন মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সুক্ষ্ম দৃষ্টিভংগীৰ বাবে তথা কাহিনী চৰিত্ৰৰ সু-সামঞ্জস্যৰ বাবে এক অন্য ৰূপত উজলি উঠিছে বুলিব পাৰি। সততে আলোচনাৰ আওতাৰ পৰা আঁতৰি থকা 'জখমী যাত্ৰী' উপন্যাসৰ সম্যক ধাৰণা এটাহে ইয়াত নিবলৈ চেষ্টা কৰা হল। এই উপন্যাসখনৰ গভীৰ অধ্যয়ন তথা সুক্ষ্ম পৰ্যবেক্ষণে পৰৱৰ্তী সময়ত উপন্যাসখনৰ ন ন দিশ পোহৰলৈ আনিব বুলি দৃঢ়তাৰে ক'ব পাৰি।

প্ৰসংগসূচী

১। বৰুৱা, সুখ। শতাব্দীৰ লেখিকা। ডিব্ৰুগড়, বনলতা, ২০১৭। পৃ: ৩০।

২। ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা.)। মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাস সমগ্ৰ। গুৱাহাটী, বনলতা,

৩। ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা.)। সদ্যোক্ত। পৃ. ৪১৫

৪। ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা)। সদ্যোক্ত। পৃ ৫০০

৫। ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা.)। সদ্যোক্ত। পৃ ৫৪০

৬। ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা.)। সদ্যোক্ত। পৃ. ৫২১

৭। ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা)। সদ্যোক্ত। পৃ. ৫৩১

৮। ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা.)। সদ্যোক্ত। গুবাহাটী, বনলতা, ২০১১। পৃ. ৫২৮

সহায়ক গ্ৰন্থ

গোহাঁই, ৰাণী। সম্পা। হৃদয়ৰ তপস্বিনী (মামনি ৰয়চম গোস্বামীৰ ব্যক্তিত্ব আৰু সাহিত্য)। ২য় প্ৰকাশ। গুৱাহাটী জ্যোতি প্ৰকাশন, ২০০৮। মুদ্ৰিত।

বৰুৱা, সুখ। শতাব্দীৰ লেখিকা। ১২ প্ৰকাশ। ডিব্ৰুগড়, বনলতা, ২০১৭। মুদ্ৰিত।

ভৰালী, হেমন্ত কুমাৰ (সম্পা.)। মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাস সমগ্ৰ। গুৱাহাটী, বনলতা, ২০১১। মুদ্ৰিত।

গল্প

হাত

গৌৰৱ তালুকদাৰ
স্নাতক ষষ্ঠ ষান্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্রম)
অসমীয়া বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

চিলমিলকৈ টোপনিতো আহিছিল হে মাত্র। কিন্তু, হঠাতে ৰুমৰ দৰ্জাখনত কোনোবাই টুকুৰিয়াই থকা যেন শব্দ এটা হোৱাত ভঙা কাচখনৰ দৰেই অধালেখীয়া হৈ থকা মোৰ টোপনিতো ও যেনভাঙি পৰিল। মেলো নেমেলোকৈ চকু কেইটা মেলি মজিয়াখনৰ ওপৰত যেতিয়া মই মোৰ দুই ভৰিৰ তলুৱা ৰাখিলোঁ। তেতিয়া দৰ্জাখনত আকৌ কোনোবাই টুকুৰিয়াই থকাৰ এটা শব্দ আহি মোৰ কাণত পৰিল - টক টক টক।

ৰুমৰ ভিতৰৰ পৰায় মই সুধিলো - কোন? কোন হয়,বাৰু?

কিন্তু, দৰ্জাখনৰ সেইপিনৰ পৰা কোনোধৰণৰ উত্তৰ নাহিল। ইমান ৰাতি বাৰু মোৰ ৰুমৰ দৰ্জাখনত কোনে টুকুৰিয়াই আছে। মোৰ মন গহ্বৰত এক আচহুৱা ভাৱনাই খোপনি পুতিব ধৰিলে। ঘটনাতোৰ ৰহস্য যেন মোৰ বাবে ঘন হৈ আহিল। কাৰণ, ইমান ৰাতি মোৰ লগত কাৰ কি কাম থাকিব পাৰে। এনেতে আৰু এবাৰ টুকুৰিয়াই থকাৰ শব্দ হল - টক টক টক। শব্দটোত অতিষ্ঠ হৈ মই মোৰ ৰুমৰ ভিতৰৰ পৰাই চিঞৰি কলোঁ- গৈ আছোঁ। গৈ আছোঁ। এই চবৰ পৰা মানে শান্তি নাই। মই গৈ পিনে যেতিয়া দৰ্জাখন খুলি চালোঁ তেতিয়া আচৰিতভাৱে মই তাত কাকোৱে নেদেখিলো। মই ইপিনে-সিপিনে মোৰ দৃষ্টি ঘুৰালো যদিও দিগন্তত তৰ্জন-গৰ্জন কৰি থকা বিজুলীৰ চকা মকা পোহৰজাকৰ বাহিৰে আন একোকে নেদেখিলোঁ।

মই ভাবিলো যে এয়া চাগে মোৰ মনতে উৎপত্তি হোৱা এক ভ্ৰম। টোপনিৰ মায়াময়ী নিছাত মত থাকিলে এনেকুৱা ভ্ৰম কেতিয়াবা হয়ে। ইয়াৰপিছত, দৰ্জাখন জপাই দি মই গৈ পুনৰ মোৰ শোৱা বিছনাখনতে দীঘল দি পৰিলোঁ।

এনেতে লগে লগে কাৰোবাৰ এখন হাতে আহি মোক মোৰ শোৱা বিছনাখনতে সাৱটি ধৰিলে। হাতখনৰ পৰশ পোৱাৰ লগে লগে সৰ্বশৰীৰত বিয়পি থকা দেহৰ নোমবোৰ মোৰ শিয়ৰি উঠিলে। হৃদয়ৰ স্পন্দনো যেন তীব্ৰ গতিত বাঢ়ি আহিলে। ইমান সময়েতো বিচনাখনত মই অকলেই শুই আছিলোঁ তেন্তে মোক সাৱটি ধৰা এই হাতখন কাৰ? কৰ পৰা আহিল এই ৰহস্যময়ী হাতখন? আকাশৰ পৰা সৰি পৰিল নে পাতাল ফুটি ওলাই আহিল। ৰহস্যৰ দোমোজাত পৰি মোৰ চকুহাল উচপ খাই উঠিল।

মোক সাৱটি ধৰা সেই ৰহস্যময়ী হাতখনলৈ ভয়ে ভয়েমোৰ দৃষ্টি আগবাঢ়িল। গ্লাচৰ ভেন্‌টিলেচনখনৰ মাজেৰে প্ৰতিফলিত হৈ অহা আকাশত তৰ্জন- গৰ্জন কৰি থকা বিজুলীৰ চকা মকা পোহৰ জাকত সেই ৰহস্যময়ী হাতখনত লেপ খাই থকা তেজৰ ৰঙা ৰঙৰ কণিকাবোৰ হৰৰ ফিল্মৰ শ্বাসৰুদ্ব চীন এটাৰ দৰেই মোৰ চকুৰ পলকত জিলিকি উঠিল। লগতে হাত খনৰ ওপৰত কটা ছিঙাৰ বিভিন্ন দাগ মোৰ দৃষ্টিগোচৰ হল। হাতখনৰ সেই কটা ছিঙা অংশ বোৰেৰে বৈ অহা তেজৰ অহৰহ কণিকাবোৰে হাত খনক পূৰ্বতকৈ আৰু অধিক ৰাঙলী কৰি তুলিলে।

এনেধৰণৰ ভয়ানক দৃশ্য এটাৰ সন্মুখীন হোৱাৰ পিছত মোৰ হাওফাওৰ ঢপঢপনি তীব্ৰ গতিত বাঢ়ি আহিল। হৃদয়ৰ তৰংগবোৰও যেন ভয়তে আপোনা আপুনি বাজি উঠিল। দেহত চলি থকা মোৰ ৰক্তপ্ৰবাহো যেন গলিত লাভা এটুকুৰাৰ দৰেই উত্তপ্ত হৈ পৰিল আৰু লাহে লাহে গোটেই কপালখনত মোৰ বিন্দু বিন্দু ঘামৰ ৰেখাফুটি উঠিল।

হাতখনে লৰিব নোৱাৰাকৈ মোক মোৰ শোৱা বিচনাখনতে কাল নাগ এডালৰ দৰে মেৰিয়াই ধৰিলে। হাতখনৰ প্ৰবল হেঁচাত উশাহবোৰ মোৰ একপ্ৰকাৰে বন্ধ হৈ যোৱাৰ উপক্ৰম আহি পৰিল।

লতা এডাল মাটিত বগোৱাৰ দৰে সেইৰহস্যময়ী হাতখনেও মোৰ দেহৰ ওপৰেৰে বগাই আহি অৱশেষত মোৰ ডিঙিতোক চেপি ধৰিলে।

এনেতে মোৰ দৃষ্টিগোচৰ হল যে- সেই ৰহস্যময়ী হাতখনত এটা আঙুলি নাই। আঙুলি এটাৰ অভাৱ হৈ থকা সেই ভয়ানক হাত খনৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী হোৱাৰ লগে লগে ১০০ মেগাভল্টৰ কাৰেণ্ট মোৰ দেহৰ সিৰা উপসিৰাৰে বৈ যোৱাৰ দৰেই মোৰ মনত অনুভৱ জাগিল। ৰহস্যময়ী হাতখনৰ ৰহস্যৰ অন্ত পেলোৱাত মোৰ আৰু বেছি পৰ নেলাগিল। আঙুলি নোহোৱা সেই হাতখন যত একোপাত সোণৰ খাৰু ওলমি আছিল আচলতে সেই হাতখন আন কাৰোৱে নহয় মোৰ মৃত পত্নীগৰাকীৰে আছিল।যাক মই কিছু দিন আগত মোৰ নিজ হাতেৰেই অতি নৃশংসতাৰে হত্যা কৰিছিলোঁ।

কবিতা আৰু মই

দিক্ষিতা বড়ো
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

আজি কবিতাৰ লগতে
বিৰাট আলাপ কৰিলোঁ,
কবিতাই কলে,
"তই মোৰ প্ৰেমত পৰিছ নে
তোৰ ভগ্ন হৃদয়ক সান্ত্বনা দিছোঁ?"
উত্তৰত একো নকলো।।
কবিতাই সুধিলে,
শব্দ বোৰক লৈ কিহৰ প্ৰতিবাদ কৰিছোঁ?
প্ৰাপ্যৰ প্ৰশান্তিৰ বাবে নে ..
হেৰুওৱাৰ অশান্তিৰ বাবে.. ।।
কাৰ নামৰ বাবে বাবে
পংকীলতাই বেৰিছে দুৱাৰ
জীৱবোৰক ফাঁচীকাঠত উলমাইছোঁ
নে অগণ্তি হৃদয়ৰ শ্ৰাদ্ধ পাতিছোঁ?
দুয়ো মৌন হলো.....।।
উত্তৰত আকৌ লিখিলোঁ এটি
নষ্ট কবিতা যাৰ স্ৰষ্টতা।।....

তেজৰ নৈয়ে আনিবনে উন্নতি

অৰিন্দম বড়ো
স্নাতক প্ৰথম ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

যদিহে মানুহে যুদ্ধক ভয়েই কৰে
তেন্তে কাৰ বাবে এই অস্ত্ৰ
বিনা অস্ত্ৰে যদি উন্নতি কৰিব পাৰে
সেয়া হ'ব একমাত্ৰ শাস্ত্ৰ

অস্ত্ৰৰ বৃদ্ধিয়েই হয় যদি উন্নতি
নালাগে নহওক উন্নতি
সবে বিচাৰে যুদ্ধৰ হওক সমাপ্তি
কোনোৱেই নিবিচাৰে ক্ষতি

ৰাছিয়া ইউক্ৰেইন কোনেনো জিকিব
কিমানৰ মিলিব মৰণ
বিশ্বাসৰ আশ্ৰয় জানো অনাথে পাব
নিহতই পাবনে জীৱন

তত আজি শান্তিৰ নিজৰাৰ সলনি
বৈছেহি তপত তেজৰ নৈ
চকু মোকলাই দিয়া হে জ্ঞানদায়িনী
অনুপম সৃষ্টি ৰক্ষাৰ হৈ

সন্ধ্যা

দৰ্শনা দাস
স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্রম)
অসমীয়া বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

কিনকিনীয়া বৰষুণজাক
অহাৰ লগে লগে
নাকত লাগিছে,
মাটিৰ শীতল সুবাস।
সেউজীয়া ধৰণীখন
চেঁচা হৈ পৰিছে।
ৰং বিৰঙৰ নানা ৰঙী
ফুলৰ সুবাসে
পদূলীটো পবিত্ৰ কৰি তুলিছে।
ভাগৰুৱা সূৰুযে
জিৰণি লৈছে।
চৰাইজাকে নানা সুৰৰ
গীত গাই গাই
নিজ ঠাইলৈ উভটিছে।
সন্ধিয়াৰ পৰিৱেশ ধৰালৈ নামি অহাৰ
লগে লগে জোনাকী পৰুৱাবোৰে
লুকা- ভাকু খেলিছে।
আকাশৰ তৰাবোৰে
জোনবাইক জোকাইছে,
আইৰ শুকুলা আচলখনলৈ
আজি মোৰ বৰকৈ মনত পৰিছে!

জাগ্ৰত নাৰী

হালিমা খাতুন
স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্রম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

শিৰ উন্নত কৰি অগ্ৰসৰ হোৱা নাৰী
দৃষ্টি তেওঁৰ অভ্ৰভেদি লক্ষ্য অভিমুখী
নীতিৰ ক্ষেত্ৰত সততে অটল
ভয় নাই কদাপি।
গগণচুম্বী জ্ঞান গৰিমাৰে ধন্য
মাৰ্জিত নাৰী
পথচ্যুত নহয় কদাপি।
অজ্ঞতাৰ অমানিশা বিনাশি
জ্ঞানৰ আলোকত
সন্ধান কৰে
জীৱনৰ অমিয়া সুখ
অথবা মোক্ষ প্ৰাপ্তিৰ পথ!
এয়াই ধৰ্ম জাগ্ৰত নাৰী।

বন্ধু

ইমনজ্যোতি ৰয়
স্নাতক তৃতীয় ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্রম)
নৃতত্ত্ব বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

কৰ যোৰে প্ৰনাম তোমাক
শৈশৱতে যে কাষতে বহি
বুজাইছিলা মোক
ইটো সিটো বহুটো

চকু থাকতে খোজতে
উজুতি খোৱা নিৰৰ্থক বুলি কোৱাতো এতিয়াও
পাহৰা নাই

বিপদকো আপোন বুলি
ভাবিবলৈ শিকাইছিলা
এতিয়াও পাহৰা নাই

আৰু কি পাহৰা নাই জানা
থাকিলে নাই বুলিব নেপায় সেইটো

দহৰ বুলি ভাবিব লাগে নিজকে এইবোৰ কথা বাৰু
কত পাইছিলা

তোমাৰ কোনো শত্ৰু নেদেখি
ভাবি মই আচৰিত হওঁ
যাদুকৰী হাত দুখনৰ
পৰশ তোমাৰ
মঙ্গলময়ৰ আশীৰ্বাদ

কণ্ঠও মৌ বৰ্ষা
আঃ এই অন্তিম শয়নৰ
প্ৰাক ক্ষণত তুমি দিয়া
পানী টোপালেই
কানে কানে মোক
কবলে ধৰিছে
তোমাতেই তেওঁ
চিৰ বিৰাজমান।

এটি সাঁখৰ

বিনয় ঠাকুৰীয়া
স্নাতক চতুৰ্থ যাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

বিশাল সাগৰৰ বুকুত বৈ আছোঁ ,
কাৰোবাৰ বাবে অপেক্ষা কৰি।
পাহৰি পেলাইছিলোঁ,
এই স্বাৰ্থৰে ভৰা জগতৰ কথা
বিচাৰি পাইছিলো এগৰাকী সংগী
সেয়াও যেন সপোন আছিল,
বাগৰি পৰিছিলোঁ সাঁতুৰি,
আৰু মনে বিচৰা জনক চিঞৰি চিঞৰি।
বন্ধুত্বে বোৰ যেন গত মেলি
গভীৰ সুৰংগৰ ৰূপ ললে,
যত কেৱল অন্ধকাৰে আবৰা ।।
সাগৰৰ গৰ্ভৰ সুৰংগ ত যেন
অকলশৰীয়া আৰু অন্ধকাৰ মোৰ সংগী ।।
হঠাৎ উদং হৈ গল বুকু,
ভয়ত কঁপিব ধৰিলোঁ,
আৰু সাৰ পাই দেখি ভাবিলোঁ!!
সপোন বোৰ দেখোন দিথক হৈ পৰিল।।

শিক্ষক

জেচমিনা খাতুন
স্নাতক চতুৰ্থ যাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

শিক্ষক মাথোন এটি শব্দ
য'ত লুকাই আছে এক মহান ব্যক্তিত্ব।
মা দেউতাৰ পিছতেই আপোনালোকৰ
হাতত ধৰিয়েই শিকিলো জীৱনৰ বাট।
আপোনালোকে জ্ঞানৰ বন্তিৰে
আলোকিত কৰিলে জীৱনৰ বাট।
হাততে হাত ধৰি শিকালে
এটি এটি শব্দৰ অৰ্থ ।
আপোনালোকে শিকালে এন্ধাৰতো
নিজকে এবাৰ বিচাৰিবলৈ ।
কেতিয়াবা যদি শিক্ষক হিচাপে
আমি কৰা দুষ্টামীৰ বাবে টানকৈ কৈছিল
আকৌ কেতিয়াবা বন্ধু হৈ
সেই দুষ্টামীৰ সহযোগিতা কৰিছিল।
আপোনালোকেতো আমাৰ
আদৰ্শ, পথপ্ৰদৰ্শক সমৰ্থক।
পানীৰ অবিহনে জীৱকুল শূণ্য
শিক্ষকৰ অবিহনে ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ জীৱন শূণ্য।
হেজাৰ চেষ্টা কৰিলেও নোৱাৰিম দিবলৈ
আপোনালোকৰ ত্যাগৰ মূল্য ।

না-খা-চিখং

ড. ক্ষীৰোদ কুমাৰ ঠাকুৰীয়া
মুৰব্বী অধ্যাপক
অসমীয়া বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

ফাফ্‌ফিৰা আৱৰি!
দিগন্ত বিয়পা যেন ধূসৰিত পৃথিবী !!
জিলিৰ মাতত জয় পৰা
নীৰৱতাই গহীন্ কৰা
ফাফ্‌ফিৰা
ইয়াত লুকাই আছে
গাৰোভাইৰ জনশ্ৰুতি-কিম্বদন্তি!
'চকচুৱান-স্কাল'
দুধ গছৰ পাহাৰ-ভুতৰ বুৰঞ্জী
"মে-মাঙ"ৰ কিৰিলিত
থৰথৰিমান
শুকান নহয় তুমি
চিৰকাল জিপাল ধৰণী!
'ওৱাংগালা-আগালমাকা-ৰংচুগালা'ত
মুখৰিত হয়
না-খা-চিখং পাৰৰ বসতিসকল।

'ৰংৰো-ৰংখামচেং' পাহাৰীয়া ভনীদ্বয়ে
ন-সাজ ন-খোজেৰে একেলগে মিলিত হৈ
'চকচুৱান- স্কাল'ৰ বুকুৰ মাজেদি
ভৈয়ামলৈ আহিছে ওলাই
না-খা-চিখং ৰূপ লৈ।
কি যে অপূৰ্ব!
সুগভীৰ পৰিবেশ !!
জুৰিৰ মাতত য'ত স্মৃতি হেৰায়।
পৰ্য্যটকৰ কুমৰধনিত দাহিনী কঁপে
দুৰণিবটীয়া বাটত না-খা-চিখঙে সলালে
'এলদেক-দেওশীলা' নাম
জনশ্ৰুতিৰ ক'ত স্মৃতি ক'ত গাঁথা লৈ
দেওশীলা আজিও আছে বৈ
চিৰকাল থাকিব বৈ
দেওৰূপ এটি মাথো লৈ ।

টোকাঃ ফাফ্‌ফিৰা, চকচুৱান স্কাল-ধূপধৰাৰ দক্ষিণত অৱস্থিত গাৰো অধ্যুষিত অঞ্চলৰ সু-উচ্চ পাহাৰ; না-খা-চিখং (গাৰো শব্দ)- ধূপধৰাৰ দক্ষিণত অৱস্থিত হো-হোৱাক বুজায়; মে-মাঙ- ভূতক বুজায়; ৰংৰো-ৰংখামচেং-পাহাৰৰ ওপৰৰ পৰা বৈ অহা দুটি পানীৰ সোঁত।

माब्लाबा सम मोनबोला नायलांफै जोंनि गामि

भैरबी बर'
बर' बिफान
बिफानारि गाहाइ
जवाहरलाल नेहरु फरायसालिमा,बक'

जेरावखि थाया मानो
गिदिर नोगोरमा
नङाब्ला गिदिर हादोरयानो जाया मानो
माब्लाबा नों फैयोब्ला गामिजों
नायलां जोंनि गामिखौबो
हाबलां जोंनि न'आव

बेयाव सानफ्रोमबो गोदान गोदान मोनगोन
गासैखौबो
नों सिथ्ला गाखांफैग्रो मोना
दान्दिसे जनायनि उनावनो नोंखौ गोजोन होनो
आबैया मिनिनानै बुंगोन - फैदोंब्ला जौ बिदै
लोंलांथारदो
नाथाय आइआ फैनानै साहा खापसेनि थाखाय
सोंफैगोन

जों गामिनि सरासनस्रा सुबुं
जों सानो - थैनायनि उनाव रावबो जेबो लांफा हाया
जानाय लोंनाय गाननाय जोमनाय रां रुफा रोहो रोहो
दंबाबो
हा जालांगोन खालि नागार लांजोबो जों जेखौबो

जों बेबादिनो जिउ खाङो
आफाया दुब्लियाव सोरांबानो मोसौ होलाङो
दैज्लां मेसें बिनि मेंरुनायखौ जों
मोन्दांस'जोबा
माबा मोनबाव नांगौ लाबाव नांगौ होनना
बेनि जिंगाबो बिनि मोखाङाव बेरखांनाय नुआ
आरो माब्लाबा माखौबा खोमानांनायनि दुखु
दिखारा
समनि हाद्रि आरो हाब्रुफोर बादिनो गोरोब
लांफायो

नों बेवहाय़ फैयोब्ला
जिउनि ओंथिखौ थारैनो मोजाङै
मिथिसिनगोन
आरो सिनायगोन - गामिनि नोरोम गोर्बोनि
सुबुंफोरनि जिउ खांनाय खान्थि

नों, खेबसे ...खेबसेल'....
माब्लाबा सम मोनबोला नायलांफै जोंनि
गामि।
****

আইৰ মুখত প্ৰশান্তিৰ নিৰ্মল আবেশ

ডঃ ৰেখা ছেত্ৰী
সহযোগী অধ্যাপিকা
প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়

নাঙলৰ মুঠিত ধৰি
পথাৰত সেউজী সপোন ৰচা
মোৰ অনাখৰী পিতাই
ৰাজনীতি কি তেওঁ নুবুজিছিল।
ঘৰৰ কাষৰ কাঠনিখন
বাৰীৰ চুকৰ বাঁহনিখন
পুখুৰীৰ মাছ
গোহালিৰ গৰু-ছাগলী কেইটিৰ সৈতে
মিতিৰালি পতা পিতায়ে
মোক পিছে দিয়া নাছিল
অৰ্থনীতিৰো কোনো পাঠ।

চুবুৰীয়াৰ দুখত দুখী
সুখত সুখী
মোৰ আজলী আই।
ঘৰখনেই যাৰ কৰ্মভূমি,
জুহালখনেই আছিল যাৰ যজ্ঞৰ বেদী।
তাঁতশালত বহা
আই মোৰ কেৱল
নিপুণ শিপিনীয়েই জানো আছিল!
আই আছিল এক আজন্ম শিল্পী।
ঢেঁকীত ধান-মাহ বানি থাকোঁতেও
আইৰ মুখত বিৰাজ কৰিছিল
প্ৰশান্তি।
আইয়ে হয়তো জনা নাছিল
সমাজনীতি মানে কি!!
তথাপিও শিকাইছিল সমাজত
থাকিলে কৰিব লাগে কি!
বা নকৰিব লাগে যি।

কাহানিও পোৱা-নোপোৱাৰ
খতিয়ান নৰখা
আই আৰু পিতাইৰ কাৰণে
সুখ আৰু দুখ আছিল
জীৱন মুদ্ৰাৰ ইপিঠি সিপিঠি।
শাশ্বত সুৰৰ ডোলেৰে
বান্ধ খাই থকা
আই পিতাইৰ জীৱন গাঁথাই
মোক শিকাইছিল
সকলো নীতিৰে আদিপাঠ।

জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়

ড. মিতালী ৰাভা
সহকাৰী অধ্যাপিকা
নৃতত্ত্ব বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

মোৰ হেপাহৰ, মোৰ চেনেহৰ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়
তোমাক শতকোটি নমস্কাৰ,
তুমিয়ে সৃষ্টি কৰিলা
শত- সহস্ৰ যুগদ্ৰষ্টাৰ ।
প্ৰতিদিনে যেতিয়া ছাত্ৰ ছাত্ৰীবোৰে
গনবেশ পৰিধান কৰি
মহাবিদ্যালয়লৈ আহে
সঁচাকৈ ইয়াৰ পৰিৱেশ
বাহিৰত ফুলি থকা
কৃষ্ণচূড়া, ৰাধাচূড়াৰ
দৰেই ধুনীয়া কৰি তোলে ।
তুমিয়ে শিকালা, মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধ
আস্থা, সততা আৰু নিষ্ঠাৰে
জীৱনত আগুৱাই যোৱাৰ মহামন্ত্ৰ,
সেয়ে তোমালৈ যাচোঁ সদায়
মোৰ অকৃত্ৰিম নৈবেদ্য ।

মহৎ লোকৰ বাণী

ছমাইনা বসুমতাৰী
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্রম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

১. "ভূল আঁতৰাই সত্য প্ৰতিষ্ঠা কৰাটোৱেই শিক্ষাৰ মূল লক্ষ্য ।"---চক্ৰেটিছ।
২. "এখনি ভাল কিতাপ নষ্ট কৰা আৰু এজন মানুহক হত্যা কৰা একে কথা ।" ---মিল্টন ।
৩. "শিক্ষক হৈছে এডাল মমবাতি যি নিজে জ্বলি আনক পোহৰ দিয়ে।"---প্লেটো ।
৪. "ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতা অবিহনে মানুহে বহুতো প্ৰকৃত সত্যৰ সম্পূৰ্ণ অৰ্থ কেতিয়াও হৃদয়ংগম কৰিব নোৱাৰে।" --- জন ষ্টুৱাৰ্ট মিল।
৫. " যিজন ব্যক্তিয়ে জীৱনত এবাৰো ভূল কৰা নাই ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল যে তেওঁ শিকিবলৈ কোনো চেষ্টা কৰা নাই।" --- এৰিষ্টটল।
৬. " ঈশ্বৰকো যিজনে ছলনা কৰে তেৱেঁই ৰাজনীতিজ্ঞ।"--- ছেক্সপিয়েৰ।
৭. "মানুহে যিমান কিতাপ পঢ়িবলৈ শিকে সিমানে ভাবিবলৈ শিকে ।"---- জৱাহৰলাল নেহৰু
৮. "অকণমান সাহসৰ অভাৱতেই পৃথিবীৰ বহুতো প্ৰতিভাৰ অপচয় ঘটে।" --- ছিডনি স্মিথ ।
৯. "শিক্ষাই জীৱন, জীৱনেই শিক্ষা।" ----- লজ।
১০. "যিটো জীৱনক প্ৰেমে প্ৰেৰণা দিয়ে , জ্ঞানে পথ দেখুৱাই , সেইটোৱেই হ'ল ভাল জীৱন।"-- বাৰ্ট্ৰাণ্ড ৰাছেল।
১১. "আজিৰ কাম কাইলৈ কৰিম বুলি থৈ নিদিবা, কাৰণ কাইলৈ তোমাৰ কি অৱস্থা হ'ব তুমি নাজানা।" ---- হজৰত মহম্মদ।
১২. "আমি যি জানো সি অতি সামান্য। আমি যি নাজানো তাৰ সীমা নাই।" ---- পাৰলেচ ।
১৩. "মোক তেজ দিয়া, মই তোমাক স্বাধীনতা দিম।" --- নেতাজী সুভাষ চন্দ্ৰ বসু।
১৪. "আনক সমালোচনা কৰিবলৈ যোৱাৰ আগতে নিজক সমালোচনা কৰা। নিজে শুদ্ধ আৰু পবিত্ৰ হ'ব পাৰিলেহে আনৰ বিষয়ে মতামত দিয়াৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব পাৰিবা।" ---- চক্ৰেটিচ
১৫. "সত্যক জানিবলৈ চেষ্টা কৰা, ই তোমাক মুক্তি দিব।"---মহাত্মা গান্ধী
১৬. "শিক্ষাৰ ঘাই শিপাডাল বৰ তিতা কিন্তু ইয়াৰ ফল বৰ মিঠা।" --- এৰিষ্টটল।
১৭. " মানুহক খেদি নিবলৈ সহজ, টান হ'ল তেওঁলোকক আগুৱাই নিয়াটো।"
ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰ
১৮. "পৰিৱৰ্তনশীল জগতত পৰিৱৰ্তনেই সত্য।”
---লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা
১৯. "ভীৰুৰ দৰে জীয়াই থকাতকৈ বীৰৰ দৰে মৃত্যুবৰণ কৰায়েই শ্ৰেয়।"----মহাত্মা গান্ধী।

সংস্কৃত শ্লোক

যুগশ্ৰী নাথ
স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক (সন্মান পাঠ্যক্ৰম)
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়, বকো

১. विद्या ददाति विनयं विनयाद याति पात्रताम्
पात्रत्वात धनमाप्नोति धनाद धर्म ततः सुखम्॥

অৰ্থ : বিদ্যাই বিনম্ৰতা দিয়ে, বিনম্ৰতাৰ পৰা যোগ্যতা আহে, যোগ্যতাই ধন আনে, ধনৰ পৰা ধৰ্ম হয়, ধনৰ পৰা সুখ হয়।

২.काक चेष्टा, वको ध्यानं, स्वान निद्रा तथैव च
अल्पहारी, गृहत्यागी, विद्यार्थी पंच लक्षणं।।

অৰ্থ : এজন বিদ্যাৰ্থীৰ পাঁচটা লক্ষণ থাকিব লাগে। সেয়া হৈছে --কাউৰীৰ নিচিনা চেষ্টা , বগলীৰ নিচিনা ধ্যান, কুকুৰৰ নিচিনা টোপনি, অল্পহাৰী (প্ৰয়োজনীয় মাত্ৰাৰ আহাৰ)আৰু গৃহত্যাগী।

३. अज्ञः खुखमाराध्यः सुखतरमाराध्यते विशेषज्ञः
ज्ञानलवदुर्विदग्धं ब्रह्मापि नरं न रञ्जयति ।।

অৰ্থঃ এজন মুৰ্খ ব্যক্তিক অতি সহজে শিকাব পাৰি, এজন মুৰ্খ ব্যক্তিক ইয়াতকৈও সহজে শিকাব পাৰি, কিন্তু এজন অল্পজ্ঞানী ব্যক্তিক ভগবান ব্ৰহ্মাইও শিকাব নোৱাৰে, কাৰণ অল্পজ্ঞানে মানুহক অহংকাৰী আৰু তৰ্কৰ প্ৰতি অন্ধ কৰে।

৪. उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्यानि न मनोरथै : |
न हि सुप्तस्य सिंहस्य प्रविसन्ति मुखे मृगा ||

অৰ্থঃ পৰিশ্ৰম কৰিলেহে কাৰ্য সিদ্ধি হয় , ইচ্ছাৰ নহয়, কাৰন শুই থকা সিংহৰ মুখলৈ হৰিণাই নিজে সোমাই নাযায় ॥

ART SECTION

Khanjan Rabha
B.A. 6th Semester (Honours)
Dept. of Political Science
Jawaharlal Nehru College, Boko

Saurabh Rabha
B.A. 1st Semester Honours
Dept. of Political Science
Jawaharlal Nehru College, Boko

Ankita Paul
B.A. 1st Semester (Honours)
Dept. of Political Science
Jawaharlal Nehru College, Boko

PHOTOGRAPHY SECTION

Mridupan Rabha
BA 6th Semester
Jawaharlal Nehru College, Boko

Dhiru Boro
B.A. 5th Semester (Honours)
Dept. of Political Science
Jawaharlal Nehru College, Boko

Bimal Rabha
B.A. 5th Semester
Jawaharlal Nehru College, Boko

Bapukan Saikia
PHOTOGRAPHY

Photo by Bapukan Saikia